Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 450 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 ՅՈՒԼԻՍ 1885 — (Ն. Տ.) 16 ՅՈՒԼԻՍ 1885 — 4 ՇԷՎՎԱԼ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ԳԱՅԱՆՆԵՐ

Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 գուրուշ է. երկու անգամի համար 2 գուրուշ է. ապագայ անգամները հարիւրա-կան զեղչութիւն կրցայ։

Օրագրս ամէնորեայ է. տարեկան կամ որ և իցէ գումար՝ ինչ պէտք է ուղղել՝

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ՊՈՒՐԱԳԻՐԱՏՈՒՆ. Պարտէզ, Նորատունկեան խան։ Իսկ գումարները հետևեալ հասցէին՝

Գլուխ՝ خانه نورادونكيان ده‌طه‌ك ده‌ليه‌

غزته‌سى اداره‌سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի. Գիւղաքաղաքներու	Տարեկան	գումարի	արժէքի	200
» »	Վեցամսեայ	»	»	100
» »	Եռամսեայ	»	»	50
Դուրսի Հայոց և տեղական թղթատարներու	տարեկան		»	240
Դուրսի Հայոց և տեղական թղթատարներու	վեցամսեայ	»	»	420
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանկ	.....	56
» »	Վեցամսեայ	»	.....	28

Գումարը ստացուած լրագրոյ ճակատը գրուած թուքը ցիրկուլեանի վրայ է։

Խմբագրութեան ստացուած ո և է նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Յանուցմունք կընդունուին
ԻՍԴԵՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
գործակալութեան ձեռամբ, Բարաքէոյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 3 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԲՐԴԱՍՏԱՆԻ ԸՆԴԴԷՄ ՌՈՒՍԱՍԱՆ ԱՐՇԱՒԱՆԱՑ

Ֆոբ պէ Պոֆրոն իւր վերջին երկու թիւերով հրատարակեց Հայաստանի և Բրդաստանի դաւառաց ընդդէմ օտար յարձակմանց պաշտպանութեան ծրագիր մը, անատոմագիր յօդուածի մը ձեւով, որ զինուորական մը գրչէն ելած կ'երևի։ Յօդուածագրին գաղափարը սա է թէ, կարիւէ մինչեւ Վան և Երիվայէ մինչեւ Բաղէշ գտնուող գետերն և լիճերը կրնան ռուսական արշաւանքի մը դէմ հզօր միջոց մը կազմել պաշտպանութեան, եթէ ջրաբաշխական շինութեանց ձեռնարկուի, ջրանցներու բացմամբ, որք խաղաղութեան ատեն երկրագործութիւնը կը կենդանացնեն և կը մնուցանեն, և պատերազմի ատեն բաց ձգուելով և երկիրն ողողելով, օտար արշաւանք մը կը գժուարացնեն և մինչեւ իսկ անհնար կ'ընեն։ Յօդուածագիրը զայս գաղափար փոխ կ'առնու Բաւուր կոմսէն, որ զայն մեծ յաջողութեամբ ի կիր առաւ Իտալիոյ անկախութեան և միութեան համար Աւստրիոյ դէմ մղեալ վերջին պատերազմին մէջ։ «Երկրի մը պաշտպանութիւնը կրնայ կազմակերպուիլ՝ ուսումնասիրելով նոյն երկրի մէտէորաբանական պայմանները, բան մը զոր Մեծն Պոնապարդ չբրաւ ի Ռուսիա արշաւանքին մէջ, Աւստրացիք չբրին ի Կոդօ 1858–59ին, և Անգլիացիք չբրին ի Սուտան վերջին անգամուն, և ամենքն ալ յոյժ ծանրապէս տուժեցին այս թերութիւն։ Երկրագործական ջրաբաշխութիւնը Թուրքիոյ սոյն դաւառաց համար կընայ ընձեռել պաշտպանութեան հզօր միջոց մը։ Նոր ժամանակաց մեծագոյն աշխարհավարաց մին, Բաւուր կոմսը չատ լաւ իմացած էր ջրաբաշխական գործութեան ծառայութիւնն առ ռազմագիտութիւն։ Յետ Նովարայի պարտութեան, որ 1849ին Դուրինոյի դաւառները բացաւ Աւստրիացւոց առջեւ, Բաւուր կոմսը ձեռնարկեց, ուրիշ կարեւոր շինութեանց հետ, նաև զիւր անուն կրող ջրանցք շինելու։ Այս ջրանց մեծ կշիռ ունեցաւ Նարոլէոն Դի օրերուն մէջ, երբ Կարսրը Բիէմոնդէի օգնութեան դիմեց ընդդէմ Աւստրիացւոց։ Ֆրանսայի բանպայք որ Բիէմոնդէ զրկուած էին, Բարիզ վերադառնալով հաստատեցին Կայսեր թէ Բաւուրեան Ջրանցն երկրագործական ջրաբաշխութեան այնպիսի կարեւոր գործ մ'էր, որ Բիէմոնդէզ (իտալական) բանակին անդամնելի պարտութիւն մը կրելն անհընարին եղած էր։ Նարոլէոն որ ցայսվայր կ'երկմտէր, ոչ ևս վարանեցաւ Բաւուրի խնդրած զօրաբանակը տալու, և 1858–59ի պատերազմը տեղի ունեցաւ՝ Իտալիոյ երբեւ եւրոպական մեծ տերութիւն հաստատման փառաւոր արդիւնքովը։ Ենթադրենք թէ 1858 տարւոյ յունիս 24–25ին հզօր Ռիէմինդէի դաշտաց վրայ հակառակ ուղղութեամբ մը փչէր։ Նոյն աւուրց հեղեղանման անձրեւք, փոխանակ աւստրիական զօրաց երեսին զարնելու և զանոնք ամենաողբալի նահանջման մը պարտաւորելու, ֆրանսօ–բիէմոնդէզ զօրքերը պիտի պատուհասէին, և զանոնք պիտի պարտաւորէին՝ հակառակ իրենց բոլոր քաջութեան՝ Դուրինոյի վրայ նահանջելու։ Այն ատեն ի՞նչ պիտի ընէր Բաւուր։ Ի՞նչ միջոց խորհած էր իւր երկարամեայ ծրագրաց ասպիսի վայրկենական խորտակման առաջքն առնելու համար։ Դիւրին է գուշակիլը —Ֆրանսօ–իտալական դաշնակից բանակաց Բաւուրեան Ջրանցէ ասդին նահանջելուն պէս, Զրանցին ճիւղին գլուխը դրուած պահապանք հեռագրաւ հրման պիտի ստանային ողողելու իրենց ոռոգման յանձնուած դաշտերը. կամուրջներ և չատ մը կառուցներ պիտի կործանէին, և աւստրիական բանակը չպիտի կրնար Դուրինօ հասնիլ նախ քան զվերակազմութիւն դաշնակից բանակաց և նախ քան զժամանուած օգնական զօրաց, զորս Ֆրանսա հարկաւ պիտի զրկէր ի պաշտպանութիւն Սարտենիոյ թագաւորութեան։ Այս ծրագրոյ անյեղլի յաջողութեան մասին իւր հաստատ համոզմանն շնորհիւ էր որ նորածին Իտալիոյ քաղաքական ու ռազմական այն մեծ հանճարը (Բաւուր) շարունակ ժպտուն դէմքով մը կը ցուցնէր։ Երկրագործական ջրաբաշխութեան ռազմագիտական կարեւորութիւնն հաստատելու համար, կրնայինք յիշել նաև զԲավիա, Մանդոզ և եւրոպական ուրիշ մեծ ռազմավարները. բայց վերադառնանք Կարսոյ մօտ Հասան Դալէի և Մշոյ մօտ Գարա–Սուի բաց դաշտերուն ընդդէմ օտար յարձակման պաշտպանութեան խնդրոյն։—

«Բրդաստանի մէջ, հողագործութիւնն անհնամ թողուած է, և մինչև իսկ նիւթական արգելքներու կը բախի Բուրդ Պէյերուն կեղեքմանց և ասպատակութեանց պատճառաւ, որք կ'երևի թէ իրենք իրենց մշտական պաշտօն մը տուած են կողոպտել գիւղերն և վաճառականներն և արհեստաւորներն որք կ'անցնին իրենց երկրէ։ Եթէ ուրեմն Կայսերական Կառավարութիւնը բարեհաճի վերջ տալ անիշխանութեան զոր այս Պէյեր կը հաճին տիրել տալ երկրին մէջ, պէտք է որ նը-պատաւորէ երկրին յուրերուն ջրանցներու միջոցաւ ծաւալումն, և այս ճարտարագործական ձեռնարկութեան յատկացնէ այնպիսի ոյժ մը, որ Բուրդ Պէյերը չկարենան մէաս հասցնել անոր, այդպիսի գաղափարներ մի' տաք եղբօր։

—Կատակ կ'ընեմ, սիրելի՛ օրիորդս, պատասխանեց Բականէլ, և Ռոպէրթ գիտէ կատակ լինելը։ Նա, հանքահան՝ երբէք։ Գետինը բրել, վերիվայր շրջել, մշակել, յետոյ ներքնել եւ իւր աշխատութեանց փոխարէն հունձք պահանջել, լաւ։ Բայց խլուրդներու պէս կուրաբար պեղել, քիչ մ'ոսկի կորզելու համար, տխուր արուեստ մ'է, և պէտք է լքեալ լինի զը Աստուծմէ եւ ի մարդկանէ, որպէս զի գործէ զայդ արհեստ։

Հանքերուն գլխաւոր տեղն այցելէ և մեծաւ մասամբ դաւարդէ, կաւոտ թերթաքարէ եւ ջախջախեալ ապառաժներու ուսադէ բաղկացեալ հողակոյտեր կոխոտելէ յետոյ, ուղեւորը Պանքան հասան։

Ընդարձակ չէնք մ'էր, որոյ դագաթան վրայ ազգային դրօշակը կը ծածանէր։ Լորտ Կլենարվան սիրալիր պատուով ընդունուեցաւ վերատեսչէն։

Անդ կ'աւանդեն ընկերութիւնք երկրին ընդերքէն կորզուած ոսկին՝ ընկալագիր մը ստանալով։ Հեռի էր այն ժամանակն, յորում առաջին աւուրց հանքահանք չահագործման նիւթ էին տեղւոյն վաճառականաց։ Սոքա ոսկիին ունկին յիսուն–երեք չիլինկի կը գնէին հանքահաններէն, եւ եօթանասուն–հինգ չիլինկի կը վաճառէին ի Մէլբուրն։ Սայդ է որ վաճառականք փոխադրութեան վտանգներուն ենթակայ էին, եւ որովհետեւ մեծ պղտութիւններու մէջ յեղուզաւք կը վխտային, Մէլբուրն զրկուած ոսկին ամեն անգամ չէր կրնար հոն հասնիլ։

Ոսկւոյ հետաքրքրաշարժ կտորներ ցոյց տրուեցան այցելուաց, եւ տեսուչը կարեւոր տեղեկութիւններ տուաւ այդ մետաղն հանելու այլեւայլ եղանակաց վրայ։

Ընդհանրապէս երկու ձեւով կը ներկայանայ ոսկին, խառն կամ անջատ, այսինքն կա՛մ մետաղային վիճակի մէջ մէջ՝ ջրատարական հողերու հետ խառնուած, կա՛մ իւր գաւարդէ գուղձին մէջ պարփակուած։ Ուստի, հանելու համար, երկրին բնութեան համեմատ կը վարուին, երեսէն կամ խորէն բրելով։

Երբոր խառն ոսկի է, հեղեղատներու եւ ձորերու խորը կը դտնուի, իւր խոշորութեան համեմատ ատիճանեալ։ Նախ մանր հատիկներն, յետոյ խերեւէշները եւ հուսկ ապա զանգակները։

Եթէ, ընդհակառակն, անջատ ոսկի է, որոյ գուղձը լուծուած է օդին ազդեցութեամբ, ջնարաեալ կը մնայ անդ, եւ հանքահանաց «գրպանիկ» կոչածը կը կազմեն։ Արդ, գրպանիկներ կան՝ որ հարստութիւն կը պարունակեն։

Ալեքսանդր լերան վրայ ոսկին աւելի մանուանրապէս կաւոտ խաւերու եւ հերձաքարէ ապառաժից անջրպետներու մէջէ կը հանուի։ Անդ են ք.ծուարաց բոյներն։ անդ դտնուած են յանախ ոսկւոյ մեծամեծ հատորներն։

Այլեալք, ոսկւոյ այլեւայլ օրինակները գտնելի յետոյ, Պանքային հանքաբանական թանգարանը պտտեցան, և աւստրալիական հողին բոլոր բերքերը տեսան պիտակեալ եւ դասակարգեալ։ Միայն ոսկին չէ անոր հարստութիւնն. կրնայ իրաւամբ ընդարձակ գաղրոց մը համարուիլ, յորում բնութիւնն իւր աղնիւ գոհարները պահած է։ Ապակեպատ դարակներու մէջ կը շողշողէին ճերմակ տպագիներն, հակառակորդ պրեպիլեան տպագիներուն, ալմասեան կարկեհանը, եպիդոտը, տեսակ մը գեղանազգեստ կայծքարատ, յասպիսի–կարկեհանը, ծիրանեգոյն եւ վարդագոյն ամենագեղեցիկ սուտակներու ձեւով, բաց և աղօտ երկնագոյն շափիղներ, ինչպէս կորնթեանն որք Մալաքարի կամ Թիպէթի շափիղներուն հետ կրնան մրցիլ, կարմիր ադամանդներ, եւ վերջապէս ադամանդեայ փոքրիկ բիւրեղ մը, որ Թիւրանի եղերքէն դտնուած է։ Բան մը պակաս չէր պատուական ականց պղպջակուն հաւաքածոյին մէջ, և հարկ չկար զանոնք ընդելուզելու համար պէտք եղած ոսկին հեռի տեղեր փնտռելու։

Կլենարվան հրաժեշտ առաւ Պանքային տեսուչէն, ջերմ շնորհակալութիւն յայտնելով անոր սիրալիր հաճոյակատարութիւնէն։ Յետոյ հանքերուն այցը շարունակեցաւ։

Բականէլ, որչափ եւ ուծացած էր աշխարհի հարստութիւններէն, չէր կրնար քաջալերոս մ'ընել առանց երկրին իւր հայեացքով դրելու։ Իրմէ չատ աւելի զօրեղ էր հրապոյրն, եւ իւր ընկերաց ծաղրաքանութիւններն ազդեցութիւն չէին ըներ։ Ամեն վայրկեան կը ծռէր, կոսիճ մը, գուղձի կտոր մը, գաւարդի փշուրներ կ'առնուր գետնէն, ուշադրութեամբ կը քննէր եւ յետոյ կը նետէր արհամարհանօք։ Այս ընթացք չարունակեց ջրաղացութեան բովանդակ միջոցին։

—Ի՞նչ է այդ, Բականէ՛լ, հարցուց հաղարապետը, բա՞ն մը կորուսիր։

—Անշուշտ, պատասխանեց Բականէլ, ինչ որ չկրնայ դտնել ոք այս ոսկւոյ եւ ադամանդի երկրին մէջ, կորուած կը համարուի միշտ։ Չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ կը փափաքիմ քանի մ'ունկի կշռող ծծուար մը, կամ մինչեւ իսկ քանի լիրայի չափ կշռող ոսկի տանիլ ինձ հետ, եւ ոչ աւելի։

—Ի՞նչ պիտի ընէիք, պատասխան բարեկամն, հարցուց Կլենարվան։

—Օ՜, ընէլիքս սար պրդ էր, պատասխանեց Բականէլ. երկրիս կ'ընծայէի եւ Ֆրանսական Պանքան կը դնէի։

—Ի՞նչ ձեւով կ'ընդունէք։

—Անշուշտ երկաթուղայ բաժնեթղթոց ձեւով։

Լորտ Կլենարվան և ընկերք շնորհաւորեցին զԲականէլ իւր ք.ծուարն «իւր հայրենեաց» նուիրելու երդանակին համար, եւ տիկին Կլենա աշխարհի ամենէն մեծ ք.ծուարը դտնել մաղթեց նմա։

Այսպէս կատակաբանելով պարտեցան ուղեւորը բանուած գեղեցիներուն մեծ մասն։ Ամեն տեղ աշխատութիւնք կը շարունակէին կանոնաւորապէս, մեքենաքար, բայց առանց աշխուժի։ Երկու ժամ պարտեալ յետոյ, Բականէլ օթեւան մը տեսաւ յոյժ պարկեշտ երեւութով, և անդ առաջարկեց նատիլ մինչեւ որ սայլն երթալ դտնելու ժամը հասնէր։ Տիկին Կլենա հաճեցաւ, եւ որովհետեւ պանդոկ մ'առանց ըմպելիքաց չքաղեր, Բականէլ խնդրեց պանդոկապետէն որ երկրին ըմպելիներէն մին բերէ իրենց։

Մէկ մէկ գաւաթ «նոպլէր» բերուեցաւ իւրաքանչիւրին։ Արդ «նոպլէր» պարզապէս «գրոգ» կոչուած օղին է, բայց փոխանակ փոքրիկ գաւաթ մը մեծ գաւաթ մը ջուրի մէջ լցնելով ընկելու, մէջը չաքար կը խառնեն ու կ'ընպեն։ Այս բան քիչ մը չափազանց աւստրալիական էր, և ի մեծ զարմանս պանդոկապետին, նոպլէր, մեծ գաւաթ մը ջուրի հետ խառնուելով, բրիտանական կրոնի եղաւ։

Ապա, հանքաց եւ հանքահանաց վրայ խօսակցեցան, եւ քաջայարմար ժամանակն էր։ Բականէլ, յոյժ գոհ իւր տեսածէն, խոստովանեցաւ սակայն թէ ժամանակաւ աւելի հետաքրքրաշարժ պարապէր լինիլ, Ալեքսանդր լերան հանքերուն չհագարդման առաջին տարիներուն մէջ։

—Երկիրն, ըսաւ, ծակերու մաղ դարձած էր յայնժամ, եւ լի աշխատող մրջիւններով։ Եւ ի՞նչ մրջիւններ։ Ամեն գաղթականք մրջիւնի եռանդն ունէին, բայց ոչ անոր հանճարեսութիւնն։ Ոսկին կը վատնուէր յիմարաբար։ Կ'ըմպէին, կը խաղային, և այս պանդոկ «դժոխք» մ'էր, ինչպէս կ'ըսէին այն ժամանակ։ Քանի հարուածին դանակի հարուած կը յայտնէր։ Ոտիկանութիւնը չէր կրնար քաւել, և չատ անգամ գաղթականութեան կառավարիչը կանոնաւոր զրաց վայրեր կը քալեցնէր ապստամբեալ հանքահանաց դէմ։

(Շարունակելի)

—= 95 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱԻԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԼԵՌԱՆ ՀԱՆՔԵՐԸ

—Ձմեռինկն ի՞նչ է, հարցուց նորէն հաղարապետը։

—Հանքահանաց միջև պայմանագրութիւն մ'է, յորմէ չատ անգամ բռնութիւնք և անկարգութիւնք կը ծագին, բայց ելնանութիւնք չեն կրցած երբէք խաբանել։

—Օ՛ն անդր, Բականէլ, ըսաւ Մաք Նապ, մեզի կը դնէք մեր բերնին մէջ։

—Ընդունուած է որ հանքահանութեան կեդրոնին մէջ դտնուող որ և է դեղին, որ մեծ ոսկից օրէրէն դուրս քան և չորս ժամ անգործ մնացած, այսինքն չքանուած լինի, հանրային սեփականութեան կարգ կ'անցնի, եւ ամեն ոք իրաւունք կ'ունենայ զայն գրաւելով պեղել և հարստանալ, եթէ երկինք օգնական լինի նմա։ Այսպէս, Ռոպէ՛րթ, տա՛ս, քանա անգործ թողուած ծակ մը դտնել, և քուկդ է։

—Պարոն Բականէլ, ըսաւ Մարի Կրանթ,

կողմէ որ հարկ է։ Սպասելով այդ բացատրութեանց, կ'առաջարկեմ որ մեզ ներկայացեալ նաւային թոշակաց ճիւղին քուէարկութիւնն ուրիշ նստի մը թողուի։

Լորդ Բլոր Հաւիլլը Պահպանողականն ալ նմանօրինակ առաջարկ մը կ'ընէ, քուէարկութեան յետաձգման համար։

Սըր Ռոպերտ Բիլ շատ տարօրինակ կը գտնէ որ Պ. Բէն գործէն տեղեկութիւն չունենայ։

Լորդ Ճոն Հաւիլլը ծանոյց թէ ժողովոյն վաւերացման ներկայացեալ ծախուց մէջ փարա մ'իսկ չկայ իրրեւ թոշակ դեր–ծովակալ Հոպարդ փաշայի համար. զի նորա վերահաստատման հրամանագիրն ելմտացոյցին պատրաստութենէն յետոյ հրատարակուած էր։ Նախարարը կը խնդրէ ուրեմն որ Հոպարդ փաշայի խնդիրն սրգելէ չլինի ծովային պաշտօնատան ծախուց քուէարկման, և ի փոխարէն կը խոստանայ ելմտացոյցին երրորդ ընթերցման պահուն առիթ տալ խնդրոյն կատարելագոյն վիճաբանութեան, եթէ փափաք յայտնուի։

Նախագահ ազատական նախարար Սըր Զաբլաք Տիլկ կ'առաջարկէ Հոպարդ փաշայի վերահաստատման խնդրոյն վրայ նախորդ նախարարապետ Գ. Կլատստոնէն բացատրութիւն խնդրել։

Սըր Ճոն Ֆոսթեր ետ կ'առնու զիւր առաջարկ, և ծովային անգործ սպայից թոշակներուն վերաբերեալ 830,400 անգլ. ոսկւոյ վարկը կը քուէարկուի։

Վիճաբանութենէն երեւցաւ թէ [illegible] դիտողութիւն կար Հոպարդ փաշայի վերահաստատման համար ի շարս անգլ. սպայից։ Կը մնայ տեսնել թէ ազատական Սըր Բամբրլէ, իմանալէ յետոյ թէ այս տնօրինութեան պատասխանատուութիւնը Լորտ Սալիսպըրիի նախարարութեան վերագրելի էր, որ մասնակից է Հոպարդ փաշային թը բասէր զգացմանց, և մեծ եղաւ իւր յուսաբեկութիւն երբ հասկցաւ որ նախորդ ազատական նախարարութեան դէմ պարտէր ուղղել իւր քննադատութիւններ։

ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԹԱՂԹԱԲԵՐԻՆ

Ֆրանսայի Երեսփոխանաց ժողովը քուէարկեց օրէնք մը, որուն համեմատ կառավարութիւնը կը ստանձնէ սնուցանել և կրթել ամեն չքաւոր ընտանեաց եօթներորդ զաւակը, 6 տարեկանէն վեր։ Այսպէս 50,000 տղայ կան, որոց մէկ երրորդ կամ չորրորդ մասն՝ յոյժ կարօտ ընտանեաց։ Կառավարութիւնն առաջի տարին 400,000 ֆր. ծախք ընել արտօնեալ է։

Այս աւուր թղթաթերով առնուած անգլերագրաց մէջ կը տեսնենք թէ Երեսփ. ժողովոյն անցեալ հինգշաբթի աւուր նստին մէջ Հոպարդ փաշայի վերահաստատման վերայ վիճաբանութիւնը վերսկսած և առաւել երկար տեւած է։ Ի վերջոյ, Հոպարդ փաշային իբրեւ անդլիացի ծովակալ 365 ոսկւոյ տարեկան թոշակին քուէարկումն յետաձգուած է, մինչև որ գոհացուցիչ բացատրութիւն մը տոցուի Լորտ Կրանվիլէ և նախորդ ծովային նախարար Լորտ Նորթպրուքէ, կամ անոնց ներկայացուցիչներէն։

Պիլմարք իշխանն և Քաղնոքի Կոմսն ի մասոյ խորհրդակցութիւն մը պիտի ունենան Գերմանիոյ և Աւստրօ-Հունգարիոյ յարաբերութեանց վրայ։

Լորտ Սալիսպըրի յոյժ բարեկամական տեսակցութիւն մ'ունեցաւ իտալական դեսպան Նիկրա Կոմսին հետ, և յայտնեց թէ պիտի չարունակէ Պ. Կլատստոնի ուխտաբերութիւնն, ի մասին սերտ բարեկամութեան մը մէջտեղն Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ, որուն մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ։

Պուլկարիոյ իշխանն, որ Տարմշդատ հանդիպելէ յետոյ Լոնտոն պիտի երթայ ներկայ գտնուելու իւր եղբօր ամուսնութեան ընդ Պէսդրիս իշխանուհւոյն Անգլիոյ, Վիեննա հասաւ անցեալ հինգշաբթի, ուր կը մնայ երեք օր։

Ֆրանսական կառավարութիւնը, թէեւ 20,000 ֆրանք միայն ստացած էր Վիքտոր Հիւգոյի յուղարկաւորութեան ծախուց համար, իրօք 101,000 ֆր. ծախք ըրած լինելով, Երեսփ. ժողովէն կը խնդրէ վաւերացունել տարբերութիւնը։

Ըստ պաշտօնական վիճակագրութեան, Ֆրանսա ունի այժմ 31,000 բիտվէդր երկաթուղիք, որք տարին 180,000,000 ճամբորդ կը փոխադրեն, և մէկ երկկիրոն (միլեառ) և 150 միլիոն ֆր. խառն եկամուտ։ 225,000 անձինք կը ծառայեն այս երկաթուղեաց վրայ, որոնմէ կառավարութիւնը կը տանայ 83 միլիոն ֆրանքի դուտ հասոյթ մը։ Առաջին ֆրանսական երկաթուղին, Բարիզէ ի Սէն-Ժէրմէն, չնուեցաւ 30 տարի առաջ։ Պ. Թիէր յայնժամ հարատեւեցաւ երկաթուղւոյն շինութեան, «տղու խաղալիկ» և «երեւակայական բան» համարելով զայն։ Բարիզ պիտի ունենայ ընդերկրեայ երկաթուղի մը, որոյ ծրագիրը մատուցուեցաւ Երեսփոխանութեան։

Անգլիոյ Երեսփ. ժողովոյն անցեալ հինգշաբթի աւուր նստին մէջ, Պ. Օ'Բրիլլ իւլանտացի երեսփոխանն հարցուց թէ, «ըստոյգ է որ հարիւրապետ Ուիլլըն յայտարարութիւն մը հանելով 30 օրի խոստացած է զՊ. Օլիվիէ Բէն ողջ կամ մեռած իրեն յանձնողին, կամ զէթ անոր թուղթերը գտնող բերողին. եթէ ստոյգ է, ե՞րբ հանուած է այդ յայտարարութիւն. ետ առնուա՞ծէ, և ե՞րբ. կառավարութիւնն ի՞նչ ըրած է հարիւրապետին նկատմամբ, կամ պիտի ընէ. և թէ ստոյգ է որ Ուոլլի զօրավարը ծանուցած է Պ. Օլիվիէ Բէնի մահը։

Պատերազմական Նախարար Պ. Սմիթ. Սըր Իվիլին Պէյրինկ այդ պիտի յայտարարութեան մը գոյութեան նկատմամբ քննութիւն կատարեց։ Սըր Ռիչարտ Պուլլը, որ յայնժամ կը հրատարէր Նեղոսի վրայ, չկրցաւ գտնել այդպիսի յայտարարութեան մը հետքն իսկ, և ես ինքս կրնամ յայտնել թէ երբեք անգլ. հրամանատար մը չէր գտնուած ի Սարաս, (ուր իբր թէ հանուեր է յայտարարութիւնն,) այդպիսի բան մը կարենալ ընելու իշխանութեամբ։ Լորտ Ռոբրտ յունիս 27ին ծանոյց թէ Քորտոֆանէ փախած Լուիսի Պոնսոմի իտալացի վարդապետն անցեալ նոյեմբերին Լիւբդոն Պէյէն նամակ մը ստացած էր, ծանուցանող թէ Օլիվիէ Բէն մեռած էր։ Միւս կողմէ, Գալլի մը, Խարդուամի վաճառական, կը յայտնէ թէ վերջերս երբ մեկնեցաւ Խարդուէմ, Օ. Բէն անդ էր։

Ֆրանսացի լրագրպետաց անդամ կառավարութեան դէմ դատ բանալու խորհուրդը ջուրն ինկած է, գէթ առ այժմ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նորընտիր Քաղաքական ժողովոյ անդամք հրաւիրեալ են Խառն ժողովոյ այս աւուր նստին որ կը գումարի Յաղագային Պատրիարքարան։

Ներսէս Վարժապետեան Ուսումնարանի Կարգադիր Յանձնաժողովն 300 ոսկւոյ նոր վճարում մ'ըրաւ այսօր Ղալաթիոյ Կալուածոց Հոգաբարձութեան, ի հաշիւ կալուածական պարտուց վճարման յատկացեալ 1700 ոսկւոյն։

Վերոյիշեալ 300 ոսկւոյ գումարը նուիրող Մեծ. ազգայինք են,

			Օսմ. ոսկի
Մ. Յ. Յակոբեան եղբարք էֆենտիք			200
Կիւմիւշէրեան	»	»	50
Մանուկեան	»	»	50
		Օսմ. ոսկի	300

Ռուսէն Կոսբէրի Թղթակիցն յիշեալ թերթի 176 համարի մէջ նամակ մը հրատարակած է յարում կը յայտնէ թէ Մշոյ խմբագիր Պ. Գրիգոր Արծրունի Տփղիս վերադարձած է շարունակելու համար իւր թերթի հրատարակումը։

«Մշոյը տեղւոյս զարգացեալ հայ հասարակութեան միակ կանոնաւոր թերթն է, կ'ըսէ Ռուսէն Կոսբէրի թղթակիցը, բայց դժբաղդաբար նորա խմբագիրը տասն եւ մէկ տարուան տաժանելի աշխատութենէ վերջ բոլորովին զրկուեցաւ իւր նիւթական հարստութենէն եւ անորոշ կացութեան ենթարկուելուն համար պարտաւորուեցաւ Եւրոպա դնալ առ ժամանակ գաղտնցնելով Մշոյի հրատարակութիւնը։ Ժողովրդեան ընտրութեան համար իւր ամբողջ հարստութիւնը զոհող մարդը իւր թշուառութեան մէջ բոլորովին մոռցուեցաւ կեղծաւոր եւ խարդախ Խանկիսէնցիներէն։ Բայց Արծրունի չկոտրեցաւ իւր նպատակէն—աշխատիլ ժողովրդեան օգտին։ Անկարելի է յայտնութիւն չտաղթել այնպիսի ազնիւ գործիչի մը։

Թէհրանի Ուսումնասիրաց Ընկերութեան վարժարանին Տեսուչ Գասպարեան Յովսէփ էֆէնտի մայրաքաղաքս եկած է վարժարանին համար դասատու և վարժուհի գտնելու, և արդէն գտած է երկու Տրապիզոնցիներ։ Ընկերութիւնը բաղում տարիներէ հետէ արդիւնաւորապէս կը գործէ Թէհրանի հայ հասարակութեան ազգային կրթութիւն մը տալու համար, և արդէն բազմաթիւ ուսումնարաններ հանած է, որք կ'օժանդակեն տեղւոյն յառաջդիմութեան գործին։ Ի Թէհրան կը բնակին 200 հայ ընտանիքներ։ Բողոքականք և Պապականք շատ ջանքեր կ'ընեն կրօնափոխ ընելու Թէհրանաբնակ հայ հասարակութեան ամբողջ նոր սերունդը։ Լաղարիսդ կը դերականաց օրիորդական վարժարանը կը յաճախեն 70 հայ աղջկունք, և անոնց արական վարժարանն ունի 40—50 հայ աշակերտներ։ Բողոքական Միսիոնարաց աղջկանց վարժարանը կան 60 հայ աշակերտուհիք և արական վարժարանին մէջ՝ 40 հայ մանչեր։ Լուսաւորչական ազգայնոց գրչ. դպրոցն է ընկերական դպրոցն, որ ունի միայն 30 աշակերտ։ Ընկերութիւնն, յաջողապէս մղելու համար Բողոքականաց և Պապականաց կրթական ծառայման դէմ, ձեռնարկած է թէ՛ աղջկանց և թէ՛ մանչերու համար վարժարաններու շինութեան։ Ընկերական դպրոցը Թէհրանի Օսմ. Դեսպանութեան պաշտպանութեան ներքն է, ըստ որում՝ բաղումք ի հիմնադրաց են օսմ. հպատակ։ Վեհ. Շահը տարեկան 250 թուման կամ 100 օսմ. ոսկի նպաստ յատկացուցած է դպրոցին։ Ն Վեհափառութիւն արդէն 100 թուման տարեկան նպաստ կուտայ Նոր Զուղայի աղգ. կեդր. վարժարանին, և 200 թուման՝ Դաւրէժի աղգ. վարժարանին։ Ուսումնասիրաց ընկերութիւնն իւր նոր դպրոցի շինութեան համար 1,300 թուման հանգանակած է տեղւոյն Հայերէն, Պարսիկներէ և Եւրոպացիներէ, և կալուած մը գնած է։ 300 թուման ալ շինութեան ծախք պիտի լինի։ Երբեմն Թէհրանի օսմ. Դեսպան և այժմ Արտաքին գործոց Նախարարութեան Խորհրդական Վսեմ. Ֆիսրի պէյ իւր յատուկ պաշտպանութիւն շնորհած էր այս Ընկերութեան, և մեծապէս դիւրացուցած էր յիշեալ կալուածին գնումը։ Թէհրանի հայ հասարակութիւնը շատ երախտապարտ է Ֆիսրի պէյին կրթասէր և հայրենասէր հովանաւորութեան, և այժմ Ուսումնասիրաց Ընկերութիւնը կը յուսայ Ն. Վսեմութեան միջոցաւ մեր Վեհ. Սուլթանէն ալ տարեկան նպաստ մ'ըստանալ ընկերական վարժարանին համար ի Թէհրան։ Այս նպատակաւ ուղերձ մը և աղերսագիր մը ղրկուած են Ֆիսրի պէյին մատուցուելու համար, և գոհութեամբ կը լսենք թէ Թէհրանի օսմ. Նախորդ դեսպանը շատ նպաստաւոր ընդունելութիւն ըրած է, և խոստացած է ի կատար ածել իրենց խնդիրքը։ Այսպիսի պաշտօնեայներ փառք և պարծանք են ամեն տէրութեան որոյ ծառայութեան մէջ գտնուին։ Վսեմ. Ֆիսրի պէյի պաշտօնավարութիւնն արդէն շատ օգտակար եղած էր Թուրքիոյ և Պարսկաստանի միջեւ մտերմ[illegible]մար, և օգտակար եղած է նաև Թէհրանի հայ ազգայինները ռուսական ազդեցութիւններէ ազատելով և օսմ. հայրենեաց անունն անոնց սիրելի կացուցանելով։ Դոհոութեամբ կը յիշուի նաև Թէհրանի օսմ. դեսպանատան Քանչելեր Պալեան Սարգիս էֆէնտիի հայրենասէր և ազգասէր գործունէութիւնը։

Պարսկաստանի մէջ Բողոքական Միսիոնարք և Հայ կաթոլիկ և լատին եկեղեցականք բաւական յաջողութեամբ կ'աշխատին Հայեր որսալու։ Նոր Զուղայի մէջ կան այժմ 600 հայ ընտանիքներ։ Միսիոնարաց դպրոցը կը յաճախեն 200 Լուսաւորչական աշակերտք, մինչ Առաքելական Դրիգորիս եպիսկոպոսի 3,000 օսմ. ոսկւոյ ծախիւք կառուցած Կեդրոնական վարժարանին մէջ հազիւ 20 աշակերտք կան։ Հայ-կաթոլիկաց վարժարանը կը յաճախեն 40–50 հայ աշակերտք, և 30–40 Զուղայեցի ընտանիքներ արդէն պապական եղած են։

Դաւրէժի մէջ, ուր 400 տուն են մեր ազգայինք, Բողոքականաց դպրոցը նմանապէս կը մրցի ազգային վարժարանին դէմ, որ միշտ դասատուներ և անօրէններ փոխելով, չի կրնար արդիւնաւոր հանդիսանալ, ի երբեք ուսումնաւարտ չէ տուած։

Երեւանէն կը գրեն մեզ թէ Ռուսիոյ Կայսեր սենեկապետ Կոնչարով որ Կաւկասիա գնացած էր դատաստանական գործերը քննելու համար, պաշտօնանկ ըրած է Երեւանի դատարանի դատախազ Պ. Ֆրէյգանգ, որ հանրածանօթ է Երեւանայ ազգաբնակչաց դէմ։

Սէլանիկէն մայրաքաղաքս վերադարձող հայ ուղեւոր մը կը պատմէ մեզ թէ տեղւոյն ազգայինք Բաչչեան Գրիգոր էֆէնտիի նախաձեռնութեամբ Մասնաժողով մը կազմելով հանգանակութեան ձեռնարկած են մատուռ մը կառուցանելու համար։ Մասնաժողովը նաեւ հարկ եղած ջանքերը կ'ընէ գործունեայ եւ բանիրուն քահանայ մը բերել տալու եւ գերեզմանատան գերեզմին մը ձեռք բերելու համար։

Մեր ընթերցողք կը յիշեն թէ Մարտիի մէջ հրատարակեալ Մ՚ՊԷՆԷ ԼՐԱՆԵԼ ամսաթերթին մէջ պարբերաբար յօդուածներ կը հրատարակուին, որք լիուլի տեղեկութիւններ կը հաղորդեն Եղիմաձնայ Կաթողիկոսական վերջին ընտրութեանց վրայ։ Յօդուածագիրն, որ «Կասլոն սը Ֆրէզն» ծածկանունամբ կ'ստորագրէ, վերջին քանի մը ամիսներս մասնաւորապէս կը խօսէր հոգեւոր Ներսէս Պատրիարքի վրայ։ Վերջին թիւն, զոր այս առաւօտ ստացանք, կը պարունակէ բացի Հայոց նուիրեալ ընտիր ուսումնասիրութենէ մը, Ներսէս Պատրիարքի կենդանագիր պատկերն։

Հրէութենէ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ գիրկը դիմող Օր. Երանելի Լուսաբեր այս առաւօտ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ պսակուեցաւ Իսպիւտարցի հայ երիտասարդի մը հետ։

ՀՐԱՒԻՐ

ԱՌ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆ

Ազգային ժողովոյ Ե. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 3 Յուլիս, ի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցի Ղալաթիոյ։

Առաջնոյ պիտի բացուի ժամ 2ին և փակուի 5ին։

Հրաւիրեալ են Ազգային Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ աղօթարար

Պարտէզաբ Կ. Պոլսոյ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

3 Յուլիս 1885

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա.—Առենական գործողութիւնք.

Բ.—Տեղեկագիր ելմտական Յանձնաժողովոյ. (Տրագիր Կեդր. ուղղակի տրոց և Ելմտացոյց 1885–86 ամի Ազգ. Կեդր. Մնաուկի).

Գ.—Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան ի մասին Երուսաղէմի պարտուց բաժանման խնդրոյ.

Դ.—Տեղեկագիր Նախաձեռնութեան և Համարակալութեան Դիւանաց վասն հաստատման մի Ընդարարանի։

Ասողանդիր
ՅԱՆՈՒՆ ԳՈՒՐԳԷՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻՆ

ԲՈՒՄԷԼԻ ՀԻՍԱՐԻ

Բումէլի Հիսարի դպրոցական հանդիսին 8րդ Տարեդարձը արտաքոյ կարգի չքեղութեամբ պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի յուլիս 7 Ս. Սանդուխտ եկեղեցւոյ տօնին օրը, բարձրագոյն Հալիմ փաշայի ծառազարդ եւ ծովահաչեաց պարտիզին մէջ։

Առաւօտուն Ս. Խորհրդոյն Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ յեկեղեցւոյ ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան և յետ ուսումնական նիստերու պիտի բարձրաբարձ տարագաւոր։

Հանդէսը պիտի սկսի ժամը 3ին։ Եւրոպական նուագածուաց ընտիր խումբ մը պիտի նուագէ ազգային և եւրոպական երգեր։ Նշանաւոր ազգայնոց կողմանէ ատենախօսութիւնք պիտի լինին կրթական նիւթոց վրայ։ Պարելու համար մասնաւոր կարգադրութիւնք եղած են։

Թէպէտեւ Մասնախումբս ինչ ինչ պատճառներով սեղան պարտաստելը զանց ըրած է այս տարի, սակայն ընտիր պէ-ֆէ մը սեղանի բոլոր պակասը պիտի լեցնէ և հանդիսականք կատարելապէս գոհ պիտի լինին։ Ըմպելիք եւ նպարեղէնք խիստ չափաւոր գներով կը վաճառուին, որոց ցուցակը ի տես պիտի կախուի հանդիսավայրին մէջ։

Դիտելը լուսավառութիւնք պիտի լինին եւ ատենական նուագածուաց ճարտար խումբ մը հանդիսին փայլը պիտի աւելցնէ։ Հանդէսը մինչեւ գիշերուան ժամը 3ը պիտի տեւէ։

Հանդիսականաց դիւրութեան համար Մասնախումբս Տիրքէմի տեսչութեան հետ բանակցած ըլլալով, թէ՛ վերին եւ թէ՛ ստորին Վոսփոր գնացող բոլոր շոգենաւքի. Հիսար պիտի հանդիպին։

Պարտէզին մուտքն է 100 փարայ։

Մասնախումբս ջանք խնայած չէ հանդիսականաց նանդստութեան համար։ Պարտէզը հովանաւոր ծառերով եւ վրաններով արեւուն ջերմութենէն պաշտպանեալ եւ վայելչապէս զարդարեալ է։

Մասնախումբս մեծ յոյս ունի որ պատուարժան ազգայինք պիտի քաջալերեն իւր ձեռնարկ, որոյ միակ նպատակն է օգնել Հիսարի երկրեա աղքատիկ հայ մանկտւոյն դաստիարակութեան։

Ի դիմաց Կարգադիր Մասնախմբի
Ասողանդիր
Պ. Ն. ԵՄԻՆԷՃԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պայրամի տօնին առթիւ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ առաջին կարգի Նէֆիգատիի պատուանշան ընծայել Խտիվ Թէվֆիգ փաշայի լծակից՝ Բարձր. Իշխանուհւոյն։

Նոյնպէս Ն. Վեհափառութիւնը Նիշանը Իմթիազի ոսկի շքագրաստն ընծայեց օսմանեան ծառայութեան մէջ գտնուող գերմանացի հինգ սպայից՝ Բահլէր, Բամբովէնէր, Ռիսթով, Ֆոնտէր Կոլձ և Սթարլա փաշաներուն։

Իւլայի ստիճան տրուեցաւ Բաղդատկատութեան հաշուակալ Բէշատ էֆէնտիի և քաղաքապետ Մաղհար փաշայի փեսայ Բէմալ պէյի, որ անդամ է Մաքստան Խորհրդոյ։

Հաղարապետութեան աստիճան տրուեցաւ Ահմէտ Վէֆիզ փաշայի որդի և կայսերական թիկնապահ Շեֆիզ պէյի։

Վեհ. Սուլթանը Պայրամի առաջին օրն իւր թիկնապահներէն Մահմուտ պէյը Պէպէք Արիֆի փաշայի ապարանքը ղրկելով բարեհաճեցաւ տեղեկութիւն առնել Ն. Վսեմութեան առողջական վիճակէն։

Արտաքին գործոց Նախարար Ասիմ փաշա, որ շաբաթէ մ'ի վեր հիւանդ էր, ապաքինեցաւ։

Յունաց Ամեն. Պատրիարքն երեքշաբթի օրը Հէյդէլի կղզիէն Պոլիս իջնելով, Պայրամի առթիւ հնարհաւորական այցելութիւններ տուաւ Բարձր. Մեծ-Եպաս.քոսին և Նախարարաց։

Անցեալները ծանուցինք թէ կայսկառավարութիւնը չ'հաւանիր ծխախոտի Բէյտիի Ընկերութեան և օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան միջեւ վերջերս դոյացեալ համաձայնութեան՝ որ մատուցուած է Բ. Դրան։ Օտար արժէտեարց Եւրոպայոյ մասնախմբերն ևս ինչպէս կանխաւ յայտնած էին, որոշած են բողոքել այս կարգադրութեան դէմ։

Մաքսային Վարչութիւնը Պահէնդարուի կողմը գեղին մը գնեց մեթրանոց մը հիմներու համար։ Աշխատութիւնք պիտի սկսին ի մօտոյ։

Թաքէթի մէջ հետաւորը կը կարդանք ծխախոտի գնոյն բարձրացման առթիւ։

«Բէյտիի գործարանէն եկեղող ծխախոտի և «էկսթրէներու գիներն երկու օրէ ի վեր յաւելում մը կրեցին։ Ընկերութեան այդ որոշումը բաւական ցնցաստկար է ծխախոտ գործածող աղքատաց համար և պատճառ չկար այդ յաւելման։ բայց որովհետեւ Բէյտին շահակցական է, կսպասենք որ թէ՛ կայսերական կառավարութիւնն և թէ՛ Ընկերութիւնը պաշտօնապէս բացատրեն այն պատճառներ որք այդպիսի յաւելման մը հարկն յառաջ բերին։

«Բէյտիի Ընկերութիւնն արդէն մինչեւ ցարդ շատ մտահոգութիւն պատճառած է հողագործ դաստն և կը զարմանանք թէ այժմ եւս ընդհանուր հասարակութեան դայրոյթ պատճառող այսպիսի որոշում մը ի գործ կը դնէ»։

Պայրամի առթիւ բոլոր գինուորականաց մայիս ամսեկանը տրուեցաւ։

Գահիրէէն առնուած լրոց նայելով, Խտիվը ներում շնորհեր է Եգիպտոսի Ծովային նախարարութեան նախկին խորհրդական Մէհմէտ Բեհամի փաշային, ինչպէս և Նէճմեթի Միւլէյման պէյին և Մաւլէ-էլ-Հագիմ էֆէնտիի, որք երկուքն ալ Արաբիի բանակին ծառայած էին։

Մուսուլի ռուսական հիւպատոս Պ. Պէլլոդէբովիչ՝ որ կուրծքի հիւանդութեան պատճառաւ մայրաքաղաքս եկած էր և կը դարմանուէր Բանկալթիի ռուսական հիւանդանոցին մէջ, նախընթաց օրը մեռաւ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երեկ մեծ հանդիսիւ, ի ներկայութեան գեսպանական մարմնոյ ներկայացուցչաց և բազմաթիւ բարեկամաց։ Հանգուցեալն ի վաղուց ծանօթ էր մայրաքաղաքիս մէջ ուր ռուսական դեսպանատան թարգմանի պաշտօնը վարած է։

Կոյս. կառավարութիւնն ի մօտոյ պիտի ձեռնարկէ Պուրքէշի օսմանեան դեսպանի անուանման Տեղական թերթի մը ընտրելոյ շաբթին մէջ կը յիշատակէ թուրք քիրթոյ Անպա-իլ-Հագ Համիտ էֆէնտին որ ամենէն աւելի հաւանականութիւն ունի եղեր հանգուցեալ Միւլէյման պէյին յաջողելու։

Անպա-իլ-Հագ Համիտ էֆէնտի, որ քանի մը տարիէ հետէ Ռումպէյի ընդհանուր հիւպատոս է, արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուի այս պահուս։

Աւասիկ ամբողջ ցուցակն այն լրագրաց որոց մուտքն ի Թուրքիա արգիլեալ է հրամանաւ ներքին գործոց Նախարարութեան։

Յունաստանի լրագրերէն Բալկանիկէն, Բանտիսայ-ի, Անյէն և Բապակա։ Բոքֆուի մէջ հրատարակեալ երկու ալպաներէն լրագիրք և Թրիէսթի Իմբրալրագիրն։

Իտալիոյ մէջ հրատարակեալ լրագրերէն՝ Կազէթ Տէլլա Սէրա և Բէնէվենէ Հայալ (Թուրքերէն) ու Ապոս-Նապոլա (արաբերէն)։

Իտալիոյ լրագրերէն Տրաբ ա'Ալպանի և Տարտանէ, երկուքն ալ ալպաներէն։

Ի Սոֆիա հրատարակեալ լրագրերէն Զայն Մակեդոնիոյ և Տէլնաբ։ Պարսկաստանի մէջ հրատարակեալ երկու հայերէն թերթեր Մէսրոպ (՝) և Մէսրոպ (՝)։ Եւ Վիէննայի Օգէան Զայնն-ի լրագիրն։

Սմիրնոյ կը պատմեն թէ անցեալ շաբթու գերմանական և աւստրիական նամակատանց մակոյկներն իրենց յանձնուած նամակաթարքները չդրնան փոխադրելէ յետոյ երրորդ ալաթիա կը վերադառնային, դրօշակ պարզած և մէկ մէկ Գոլաս գանուելով իւրաքանչիւրին մէջ, նաւահանգստի վերատեսչութեան դրօշակը կրող նաւակ մը մօտեցաւ անոնց։ Նաւակին մէջ գտնուող պաշտօնատարն հրամայեց աւստրիական գեսպանատան Գոլասին որ իրեն հետեւի և տեսնելով որ կը դժկամակեր սա, աւստրիական դրօշակն առաւ, պատուեց և նամակատան մակոյկը կապել տալով իրենին, նաւահանգստի պաշտօնատունն առաքեցուց, մինչ գերմանական մակոյկն իւր ճանդան կը շարունակէր անարգել։

Նաւահանգստի պաշտօնատան մէջ, Գոլասը գանգատեցաւ զինքը բերող պաշտօնէին ընթացքէն, սակայն իրր միակ պատասխան քանի մը անհնոյ խօսքեր միայն լսեց, ուստի հեռացաւ իրողութիւնն իւր մեծերուն պատմելու համար։

Նոյն երեկոյին, ցնցոտիներ հագած մարդ մը աւստրիական նամակատունը ներկայանալով առաւօտուն յանձնուած դրօշակին ծուէններն յանձներ է անդ գտնուող պաշտօնեին։ Աւստրիական դեսպանատունն ուշադրութեան առած է այս ցաւալի միջադէպն։

Կեղծ Հէվալէներու խնդրոյն դատաստանը՝ զոր Ոճրագատ Առենն քննիպուած էր յետաձգել Սպարապետի գրնէն ինչ ինչ բացատրութիւններ ըստանալու համար, պիտի վերսկսի քանի մ'օրէն։

Մեծ ոգեւորութիւն կը նշմարուէր այս կիրակի օր ի Հէյդէլի Կղզի՝ ուր ամեն կողմէ կը դիմէին դէպ ի Զամ-Լիմանի գեղաշուրջ հովիտն որոյ բարձանց վրայ կառուցուած է Ցունաց առեւտրական մեծ վարժարանն։

Այդ օր կը կատարուէր վարժարանին տարեկան մրցանակաբաշխի հանդէսն որուն կը նախագահէր Տ. Ցովակիմ Դ. պատրիարքն, որ իւր ձեռաք յանձնեց տասնեւութ շրջանաւարտից վկայականներն։

Աւելորդ չէ կարծենք յիշել թէ Հէյդէլի առեւտրական վարժարանը մայրաքաղաքիս կրթական վաղեմի և կարեւոր հաստատութեանց մին է. աշակերտք գիշերօթիկ են և կ'ստանան հաստատուն կրթութիւն մը։ Վարժարանին ծախքը կը հոգան գլխաւորաբար Կ. Պոլիս և օտար երկիրներ գտնուող երեւելի յոյն վաճառականք որք մասնաւոր դումարներ յատկացուցած են։ Աշակերտք՝ որոց մէջ 20 է չափ թոշակաւորք ալ կան, Դպրութեանց-Պատասխանի (պաշտէ-էլ-էֆէր) ատիճանով կերնին վարժարանէն և պատրաստուած են մասնաւորաբար առեւտրական ասպարիզին։

Թաքէթ կ'իմանայ թէ գողերու ընկերութիւն մը գաղթականաց Ցանձնաժողովոյ նախագահ Բիլա պէյի որդւոյն նամակ մ'ուղղելով 150 ոսկի պահանջեր է։ Ոստիկանութիւնը կը խուզարկէ այդ գողերու հետքը։

Թուրք թերթը կը յաւելու թէ Ա. սեմ պէյ՝ որոյ ապարանքն անցեալներն հրոյ ճարակ եղած էր յիշեալ ընկերութեան ձեռնամբ, այս օրերս նոր նամակ մ'ստացած է, որով գողերը ծանուցանելէ յետոյ թէ իւր ապարանքն այրելու համար 600 ոսկի ծախսած են, կը պահանջեն որ այդ ծախքն հատուցանէ իրենց։

Քանանեանցի կը հաստատէ նեղբարի տուած տեղեկութիւնները թէ Վառնայի մէջ պուլղար կամաւորք զրուելով, երկաթուղիով Ռուսճուք և անտի Սոֆիա կերթան, Մակեդոնիոյ վրայ յարձակմանց պատրաստուելու համար։ Այս կերպով 120էն 130 հոգի մեկներ են Վառնայէն, իւրաքանչիւրն ստանալով 10ական ոսկի և մէկ մէկ ձեռք նոր հագուստ։ Զինուորագրութիւնք հետզհետէ ընդարձակուելով կը շարունակուին տեղական իշխանութեանց աչքին առջեւ։ որ բնաւ փոյթ չտանիր վերջ մը տալ յեղափոխական մասնախմբերու արարքներուն։ Վառնայի մէջ զրոյց կայ թէ Թուրքերն ամենուրեք կոտորուեր են ի Մակեդոնիա, թէ կոտորեալ ապստամբութիւն տիրեր է այդ գաւառին մէջ։ Այս զրոյցներ դիտմամբ տարածուած են որպէս զի ամենէն հաստատամիտ մարդիկ անգամ զրգռին և դիւրութիւն ընծայեն կամաւորաց ապստամբութեանց, որոց նպատակն է յեղափոխական մասնախմբոց խորհուրդներուն ծառայել։ (Լէոնիդաս)

Երեկուան Սիմոպսիսի մէջ կը կարդանք։

«Յայտնի է թէ Եւրոպացի վաճառականք այնքան մեծ վստահութիւն մը չունին այլ եւս Կ. Պոլսոյ վաճառականաց վրայ, յրմէ հետէ այս վերջինք նշանաւոր կը հանդիսանան անընդհատ մնանկութիւններով։ Եթէ այս ընթացքը չարունակէ, կը գուշակուի թէ Ղալաթիոյ հրապարակն իրական կորուստներ պիտի կրէ օրք պիտի ջնասեն միանգամայն օտար դրամատերաց։

«Իրաց այս վիճակին մէջ, օտարվաճառականք յատուկ գործակալներ ղրկած են ի Կ. Պոլիս, որոց պաշտօնն է վաճառականաց հետզհետէ գանձած գումարներէն մաս առ մաս վար դնել այն գումարներ զորս Եւրոպացի վաճառականք կը պահանջեն իրենց ղրկած տպրանաց փոխարէն, առանց սպասելու փոխանակագրոց պատմանաժամի լրման։

«Այս «արտասովոր պատուիրակներն» ոմանք գործի սկսած են արդէն, իրենց հիւպատոսարանաց միջոցաւ քննել տալով պարտք ունեցող վաճառականաց հաշուետուութիւններն, և այսպէս Բերայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ կողմերը պիտի չարունակեն իրենց առեւտրական–հիմնական պատրաստները»։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐ

ԱԺԱՆՍՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՆԳԼԻԱ, ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՆՈՐ ՇԵՓՈՒՐԻՒՆ ԱՅՂԱՆԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՑ ՎՐԱՑ

Լոնտոն, 15 յուլիս

Պորսայի մէջ գիներն ինկան՝ Ռուսաց դէպ ի Զուլֆիքար յառաջանալու լուրին պատճառաւ. այդ լուրն հրատարակեց Թայմս։ Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ, Լորդ Ռանտոլֆ Զըրչիլ, այս մասին հարցման մը պատասխանելով, ըսաւ թէ Բիսմէրէյ գընդապետն արդարեւ իմացած է այդ վրայ, այլ ստոյգ բան մը չկայ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐԸ

Պերլին, 15 յուլիս,

Վիլհէլմ կայսրն, Էմսի մէջ վատառողջութիւնը դարմանելէ յետոյ, Գոպլէնց գընաց։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՔ ՅԱՓԻԿԷ

Պերլին, 15 յուլիս.

Կը հաւատան թէ Քանոնոնի գերմանական հիւպատոս Պ. Թրաֆէր Զանզիպարի հիւպատոս պիտի անուանի, ի յաջորդութիւն վաղամեռեալ Պ. Նախթիկալի։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐ ՅԱՒԱՏՏՐԻՒ

Վիէննա, 15 յուլիս.

Պրիւնի մէջ խռովութիւնք ծագեցան երկու Ընկերվարականաց ձերբակալման պատճառաւ. ոստիկանութեան և ցոյցին հեղինակաց միջև կռիւ մը տեղի ունեցաւ։

ԱԺԱՆՍ ԲԻՒԴԷՐ

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ՍՈՒԴԱՆ

Գահիրէ, 14 յուլիս.

Մինչեւ ցարդ Մէհտիի մահուան լուրն ոչ մէկ կերպիւ հաստատուած է։

Պէրպէրի նախկին կառավարիչ Հիւսէյին Խալիֆա փաշա ներկայ գտնուեցաւ Պայրամի առթիւ Խարթիւմ ընդունելութեանց։ Հիւսէյին փաշայի Մէհտիէն մասնաւոր պաշտօն մ'ստացած լինելը տարակուսական է։

Կը կարծուի թէ Եգիպտոսի անգլիական զօրքերն զգալի կերպիւ նուազին։

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ԵՒ

ՐԷՃԱՑԻ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՓԱՍՏԱԲԱՆՔ

Հրանտ Աստատուր Բարիզի Իրաւագիտական Համալսարանէն եւ Րէճացի Յովսէփեանց մասնաւորաբար Իրաւագիտական վարժարանէն վկայեալ, ընկերացած եւ հաստատուած են Ի Ղալաթիա, Հալաձեանց-Իսկան, 22 եւ 23 թիւ սենեակներն, եւ պատրաստ են ստանձնել Ազգային, Քաղաքային եւ Պաշտօնական գործերու փոխանորդութիւն։

ԱԶԴ

Հայերէնի, թուագիտութեան, աշխարհագրութեան հմուտ գուսանի մը, որ կարող է նաև Փրանսերէնի եւ Թուրքերէնի օգնական ըլլալ, փափաք ունի ազգային դպրոցներու, տուներու և նոյն իսկ գաւառաց մէջ մնայուն կամ այցելու դասախօսութիւն ընել չտիւրտ պայմաններով։ Պէտք ունեցողք դիմելու են Նշանտունեան խան, Աբեռնէի խմբագրատունը։

2—10

ՎԱՃԱՌԵԼԻ ՏՈՒՆ

Ա.ՅՑԵՏՈՄՍԵՐՈՒ

Կը պատրաստուի ամենի քարտերու վրայ ամէն լեզուաւ գեղեցիկ գրերով, 100 հատը 10 դուրուշ։

Դիմել առ Գարեգին էֆ. Պաղտասարեան, Զաքմաքճըլար, Յակոբեան խան թիւ 13։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Գալաթիա, 4 յուլիս

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ պանքայի)	110 3/8
3 » » » (վճռական)	110 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 80
3 » » » (վճռական)	22 87 1/2

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐՀԱՍԹԱԼՈՒՆ

Օսմանեան Քոնսոլիտ

	Դահեկան
Երեկ երեկոյ գոց. (Մէջց. Դ. Սէրի	18
Պօրսային գոցուելէն վերջը »	17 33
Բերան մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	17 27
Բարձրագոյն գին »	17 27
Նուազագոյն »	17 25
Կէս օրին »	17 25
Փոխառութիւն 1858)	Ա. Սէրի Դ. Ի. Ա. Ո. 31 10
» 1862)	
» 1860)	
» 1863)	Բ. » » » » 17 25
» 1872)	
» 1865)	
» 1869)	Գ. » » » » 17 26
» 1873)	
Իւնիֆիէ Եգիպտական	
Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ	70 30
յա առաւս բացուեցաւ Գ. կ	70 15
Կէս օրին	70 10

ԲԱՆԿԵՆՏՈՒՄԻՆ

Օսրիէթէ ֆէնէրալ Գ. Կ. Անգ.Լ.	3 12
Քրէտի ֆէնէրալ » » Օսմ. »	6 25
Պանք տը Գոնս » » » »	4 17
Ոսմ. Շահմ է վալէօր. » » » »	3 30
Թրամուէյ » » » »	290
Բուժկիի երկաթուղի Ֆր.	41 50
Օպլիկասիոն տը Բրիորիթէ »	—
Բամնեթուղթ Լաբրօսի »	60

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
Ֆրանկոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	110 22
Բոշ իմպերիալ	»	90 12
Քրիմից	»	51 15
Ռուսկի թղթագրամ	»	9 5
» արծաթ	»	89 30
Ֆիորին	»	8 38
Մէտ. արծ. (տարը.)	»	108 2
Վենցոց	»	102 35
Հինգոց	»	102 30
Մէթալիք	»	98 20
Զլոնի	»	—
Թղթագրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

(Գնոց Անկում)

Լոնտոն, 15 Յուլիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	98 7/8
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 1/2
» » » գոցուեցաւ	16 1/4(՞)
» » » Ա.	31
» » » Բ.	17
» » » Գ.	16 1/4
Թօսման 1871	66 1/2
Փոխառութիւն 1877	79 1/2
Պանք Օթօման դուրսն կտրած	10 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873	90 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	62 1/2
» առանձն. (բրիմիէ)	83 1/2
Տպրա Սանիէ	59 3/4
Տօմանիալ (փոխան. Բօչիլա)	80 5/8
Հունգարական պարտատուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 15 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	124 85
Օսմանեան երկաթուղի	20 70

Բարիզ, 15 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110 40
» » Պօրսային յետոյ	110 17 1/2
» » 3 0/0	81 15
» » Պօրսային յետոյ	80 92 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 65
» » » գոցուեցաւ	16 55
» » Սէրի Բ.	18
» » Գ.	16 70
Օսմանեան երկաթուղի	42 25
» Բէյթի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	528 75
Դրէտի Լիոնէ	538 75
» Ֆոնսիէ	1325
Բաժնետոմս Լիոնի	1250
Ռուէզի ջրանցք	2090
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	98 5/8(՞)
Իտալական Ռանթ	95 40
» » Պօրսային յետոյ	95 15
Եգիպտական միացեալ	328 75
Պպանիական (արտաքին)	58 5/8
Բրիորիթէ Թիւրք	392 50
3 0/0 Հելլենական	324 37 1/2
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 18

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Փարիզ, 15 Յուլիս, ժ. 30 երեկոյ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 90
Օսմանեան Ռանթ	—
Եգիպտական միացեալ	320

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀԱՅԵՐՆ

Շուտմուի Ս. Վարդանեան վարժարանի տնօրէն-դասատու Տաճատ էֆ. Պէյլերեան հետեւեալ նամակն ուղղած է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր.

Ամեն. Սրբազան Հայր Նախագահ Ազգ. Կեդր. Ժողովոյ.

Սրբազան Հայր,

Կարդալով լրագրաց մէջ, որ Ազգ. Կեդր. Կրօն. Ժողովը հուսկ ուրեմն հաճած է և Պուլկարիոյ Հայոց անհովիւ վիճակը նկատողութեան առնուլ և այս մասին տնօրէնութիւն մ'ընելու համար յանձնարարած է Դեր. Նար-Պէյ Սըրբազանին այս կողմերը ըլլած այցելութեան մէկ տեղեկագիրը ներկայել Ժողովին, մեծ եղաւ ամէն մի պուլկարական զգայուն Հայի ուրախութիւն, որ թէեւ ուշ, շատ ուշ, վերջապէս Պատրիարքարան կը հաճի յիշել, որ ի Պուլկարիա Հայեր կան որոց գէթ բարոյական կամ կրօնական վիճակը չպէտք էր ցարդ ուշադրութենէ վրիպիլ։

Թէ ինչ նշանակութիւն ունի մեզ նման մի ազգի չէ թէ հազարաւորների այլ իւրաքանչիւր անհատի իսկ Պատրիարքարանի հետ փոխադարձ սերտ կապակցութիւնն, աւելորդ է երկարաբանել, զի դուք, Սրբազան Հայր, քաջ իմն գիտէք, որուն անժխտելի ապացոյցներէն մին է և այս, որ Ձեր օրով կը յիշուին պուլկարահայն և ռումանահայն։ Սակայն ներելի՞ էր արդեօք դիտել, որ Ազգ. Կեդր. Կրօն. Ժողովոյ որոշման երկրորդ կէսն երբէք չհամապատասխաներ Ժողովոյ նպատակին և կը յառաջէ իսկ ըսելու, որ բոլորովին կը հակառակի առաջին կէսին և գուցէ անոր օրինաւոր գործադրութեան ալ մեծ արգելք լինի։ Ըսելիք չունիմ, որ Պատրիարքարան կ'ուզէ հովանաւորել զմեզ, մի հովիւ ղրկել, զի այդ իւր պարտքն է, սակայն ի գիւրութիւն սոյն պարտուց կատարման դիմել Դեր. Նար-Պէյ Սրբազանին որ մի տեղեկագիր ներկայէ Ժողովին։ մեզ խիստ տարօրինակ կը թուի և մատնել իսկ կուտայ թէ արդեօք Ազգ. Վարչութիւն չփա՞փաքիր Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ Հայոց անհովիւ վիճակը լրջօրէն նկատողութեան առնուլ, զի աշխարհ ամենայն գիտէ, որ Դեր. Նար-Պէյ Սրբազան այս կողմերս այցելած է 1878 ին վերջերը, և եթէ երբէք պուլկարահային և ռումանահային ընտանեկան և ազգային կեանքն իմաստասիրած ալ լինի, պէտք է նկատողութեան առնուլ, որ 7 տարիէ ի վեր իրաց վիճակ շատ փոխուած է քան ամենայնի։ 78 ին Ռուսք կը տիրէր հոս, ամէն ինչ ռուսական և տակաւին թրքական էր, սակայն այսօր Պուլկարիա կաղմակերպեալ մի կառավարութիւն ունի, որ շատ կը տարբերի 78 ի կառավարութենէն։ այն ինչ ազգային գործեր՝ կարելի է ըսել որ, թրքաց օրով քիչ շատ սահմանադրապէս ընթանալու վրայ էին, այսօր ո՞ւր է սահմանադրութիւն։ կառավարութեան շահ կը պահանջէ, որ մեր գործեր տեղական օրինօք տեսնուին—տիրոջին իրաւունքը—։ Ժողովուրդ և Ժողովական ընդհանրապէս տգէտ և զուրկ ազգային զգացումներէ, սահմանադրութիւն բառն իսկ ի մոռացօնս տուած են և ցաւալի է տեսնել, որ ազգային գործեր տակաւ առ տակաւ տեղական օրինաց ենթարկման կը միտին և այս աւելի մեր տգիտութենէն, ժողովականաց խորի՛ն անտարբերութենէն։ կարգացած է.ք անշուշտ ի լրագիրս, որ վերջին 1—2 տարուան մէջ ազգային դպրոցաց հոգաբարձուք տեղական օրինօք կ'ընտրուին և պատասխանատու են մի միայն դպրոցաց պուլկար տեսչին, թաղականք իրաւունք չունին հոգաբարձուներն վրայ, թէեւ կ'ուզեն . . . , ուրկէ դպրոցական կագ, կռիւ, դպրոցաց փակումն, կուսակցութիւնք, կրօնական սառնութիւն տեղի տուած են, այնպէս որ այսօր չկայ և ոչ մի հայաբնակ քաղաք ի Պուլկարիա, ուր ազգային զգացումներ և գործեր յանհունս չտարբերին 78 էն ի վեր։ թերթեր պէտք են, Սրբազան Հայր, մեր ընտանեկան, ընկերական, կրօնական, ազգային և քաղաքական կացութիւնը մի առ մի նկարագրելու համար, որ մասնաւոր պաշտօնէ մը գործ պէտ է լինի։ ես այս չափը գրեցի ցուցնելու համար թէ ի՞նչ անբնական պիտի լինի մեր արդի վիճակ 78 ի վիճակէն իմաստասիրել և ըստ այնմ գործել։ Արդ՝ Սրբազան Հայր, նկատելով և համոզուած լինելով որ Դեր. Նար-Պէյ Սրբազանին տեղեկագիր չպիտի կրնայ լի ուլի տեղեկութիւն տալ Ազգ. Կեդր. Կրօն. Ժողովոյ ի պարտ ու պատշաճ և յօրինաւոր տնօրինութիւն և առանց կատարեալ մի տեղեկագրի Կրօն. Ժողովը չպիտի ուզէ որոշում մի տալ և նկատելով որ քանի չարունակէ մեր տխուր և տարտամ վիճակ, դարմանն ես եթէ ոչ անկարելի խիստ դժուարին պիտի լինի, կը համարձակիմ իբրեւ մի հայ անհատ առաջարկել խոնարհաբար որ եթէ Ազգ. Վարչութիւն էրօտ էրայ վիճակն դարման տանիլ կը փափաքի, հոգի արնոն Լիտուղրդեան մ կերկան ղրկել այս կողմեր ի ծառայ, նիստատեղիքը և տեղեկագիրը ստանալու համար, որով թերեւս բաղձացեալ արդիւնքը մասամբ ձեռք բերուի, եթէ ոչ «վա՛յ մարդոյն այնմիկ, յոյր ձեռն դայցէ դայթակղութիւն»։ Կրնայ լինիլ որ առաջարկուի թէ իւրաքանչիւր քաղաքի թաղական խորհուրդ կղերականաց միաձայնութեամբ տեղեկագրեն, սակայն այսպիսի մի տեղեկագիր ալ կիրքերէ ազատ չպիտի լինի, ուստի եթէ երբէք կատարեալ մի տեղեկագրի վրայ վերջնական որոշում տալու հարկն անհրաժեշտ պիտի համարուի, նը պնդեմ առաջին առաջարկն վրայ և աւելորդ չեմ համարիր այս պաշտօնին ընտրելի ներկայել Դեր. Ս. Հարքն Տիմոթէոս եպիսկոպոս Սաւրիչեան, Հայաբակ եպիսկոպոս Դիմաքեան, Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան։

Սրբազան Հայր, յուսով որ Ձեր օրով Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ Հայն պիտի յաջողի կապուիլ կեդրոնին հետ ինչպէս Հայաստանի Հայն, և դժբախտութիւն չպիտի ունենանք մի օր ողբեր լրմնելու և դամբանականներ կարդալու սոյն երկու երկիրներին մօտակ 30,000 Հային կորստեան վրայ, պարտ ունիմ ջերմ համբոյրներս մատուցանելու Ս. Աջոյդ, մնալով անձնուէր Ազգիս

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ՃԷՐՉԻ ՍԻՊԻ, 21 յունիս

Անցեալ ուրբաթ «Իւնայթըտ Փրէսպիթէրիան» (՝) եկեղեցւոյն քարոզիչ պատուելի Ա. Ամրսմթրոնկ տեղւոյս բոլոր Հայերն՝ իրենց ընտանեօք մէկտեղ հրաւիրած էր իւր տունն զուարճալի գիշեր մ'անցուցանելու համար նոցա հետ, և այս առթիւ քանի մը ամերիկացի ընտանեաց ալ հրաւէր կարգացուած էր արդէն։ որոշեալ գիշերն ժամը 8ին հայ տիկնայք ու տեարք բազմած էին շուրջանակի հայաստէր ամերիկացւոյն կահաղարդեալ դահլիճն մէջ մեծ շրջանակ մը կազմելով, յորս խառն կ'երեւէին տասի չափ ամերիկացիներ և ուհիներ։ հանդիսականաց թիւը քառասունի կը մօտենար։

Պատուելի Խ. Անչէլեան և քանի մը ուրիշասարդ հայեր թարգմանի պաշտօն կը կատարէին, որոց միջոցաւ ծերունի հովիւն ու իւր բարի տիկին՝ ամերիկացւոց յատուկ քաղաքավարութեամբ՝ մէն մի հայու քով մատեցած կը հարցուցանէին նոցա վիճակն, գործն, բնակութեան վայրն ու տնոց ալ եկեղեցի չի յաճախելու պատճառն։ աւելորդ է ըսել թէ սոցա իւրաքանչիւրին ըստ պատշաճի կարճ խրատ մը կամ քաջալերմ մը խօսելէ զատ կը հրաւիրէին զայնս յեկեղեցի, որ Ամերիկայի մէջ դիւրութիւններ գտնելու առաջին միջոցն կրնայ սեպուիլ։

Ժամը 8 1/2 ին հանդէսն սկսած էր։ Ամերիկացի մը քանի մ'ազգային երգեր։ որոցմէ մին Ֆիլատէլֆիոյ բը ժըշկական վարժարանէ վիպեալ տաքթէր մ'էր։ իսկ միւս երկուքը Նիւ-Եորք աշխատող գործաւոր երգայրներ էին։ Քանի մը շաբաթներէ հետէ Նիւ-Եորքէ և Ճէրզիէ եօթը հայեր ալ պիտի մեկնին ի Թուրքիա յաջողութիւն կը մաղթենք նոր աշխարհէ մեկնող հայերուն։

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

(՝) Մեր անցեալ նամակաց մէջ «Ֆիրսթ Փրէսպիթէրիան Զըրչ» կոչած ենք այս եկեղեցի փոխանակ Իւնայթըտ ըսելու։

որք անչափս խնդացուցին Ամերիկացի հանդիսականները։

Կէս ժամի չափ այսպէս տեւելէ յետոյ հանդիսականք ճաշարան հրաւիրուեցան կարկանդակ ու չաքարեղէններ ուտելու համար։ հոս եւս խնդութիւն պատճառող պատմութիւններով զուարճացնել փորձուեցաւ ներկայ եղողներն։ Քանի մը բոպէներէ վերջ ամէն ոք իր նախկին տեղը բռնած էր ըստացարդեալ դահլիճն մէջ։ ուր հայ ելբիտասարդք «Ինձ համար չէ գարնան գալը» ազգային ու քանի մը կրօնական երգեր սկսեցին երգել։ Ամերիկացի մը գլուխ մը Ս. Գիրքէն կարդալէ յետոյ պատուելի Ա. Ամրսմթրոնկ ալեզարդ ծերունին խօսք առնելով՝ Պ. Անչէլեանի թարգմանութեամբ՝ Հայոց ուղղեալ ատենախօսութիւն մ'ըրաւ իւր ժողովրդեան կողմէ։ Հետեւեալ մի քանի պատմութիւնները քաղենք ատենաբանին խօսքերէն։

Պատուելի ատենախօսն իւր խնդացուցիչն ու ուրախութիւնը յայտնելէ յետոյ «կը ցաւիմ, ըսաւ, որ ձեր մայրենի լեզուով բան մը չեմ կրնար ըսել ձեզ։ և դուք անկարող էք հասկնալ զԱնգլիարէն բարբառ։ սակայն յոյս մեծ ունիմ որ քիչ ատենէն պիտի կրնաք դիտնալ այն երկրի լեզուն, ուր ապրելու բարեբաղդութիւնն ունիք այժմ»։

«Ձեր ազգն արժանի է գովեստից ու հոգածութեանց։ եթէ մեր եկեղեցին գործունեաներ Հայաստանի մէջ, անշուշտ մեր ազգին օգնելու ու նորա բարոյական պէտքերն հոգալու համար մեծ ճիգեր պիտի ըներ։ կը ցաւիմ այսպիսի բարեբաղդութիւն մը չունենալուս համար, սակայն ուրախ եմ մեզ մօտ տեսնելով բանմանիւ Հայեր։ Սիրելի տեարք և տիկնայք, մեր եկեղեցին իւր դուռները բաց ունի ձեր առջեւ, մեք պատրաստ ենք թէ՛ նիւթապէս և թէ՛ բարոյապէս ձեռնտու ըլլալ ու օգնել ձեզ, վասն զի օտարականին օգնել, զոյն սիրել, յարգել և առաջնորդել ամէն կերպով՝ Աւետարանին նշանաբաններն են։ մեք պիտի չանենք սաւ ընասաՀՀՀ ՀՀ ՀՀ ՀՀ լեզուն եթէ փափաք ունենաք ուսանելու ու մեր եկեղեցին պատրաստ պիտի գտնուի ընդունելու համար զձեզ իւր զրկոց մէջ ուր պիտի գտնէք Քրիստոսով հանգիստ ու երջանկութիւն»։

Վերապատուելի հովիւը շատ մը խրատներ խօսելէ վերջ այսպէս վերջացուց իւր խօսքեր զորս Հայք գոհունակութեամբ ընդունեցին։ «Սիրելի Հայեր, ըսաւ, այս երեկոյ իմ խօսքերս պիտի վերջացնեմ կեդրոնանալով մի կէտի վրայ։ պիտի գամ խընդրել ձենէ միայն մի բան, այն է հրաւիրել զձեզ յեկեղեցի և ունենալ ձեր աղօթից ձայնն մերիներն հետ։ Եւ յուսով եմ որ այս կիւրակիէ սկսեալ մեր փափաքն պիտի կատարէք խմբովին ներկայ գտնուելով մեր ատուածային պաշտամանց և ձեր ժողովոյն իսկ։ Յառաջիկայ կիւրակի ես և ուրիշներ ներկայ պիտի գտնուինք ձեր գուսարման, ամէն զձեզ տեսնելու ու ձեր բարի ձեռնարկն քաջալերելու համար»։

Պատ. Խ. Անչէլեան ի դիմաց հայ խմբին նախ շնորհակալութիւն յայտնեց տիար Ամրսմթրոնկի որ մարդասիրաբար պատուած էր իւր հայ հիւրերն։ և ապա հայ հանդիսականաց հաճութիւնն առնլէ յետոյ պատասխանեց Պատ. Ամրսմթրոնկի առաջարկին ընտելով, «Հայք ուրախութեամբ կ'ընդունին ձեր խնդիրն և կը խոստանան եկող կիւրակիէ սկսեալ՝ ըստ ձեր փափաքանց՝ ներկայ գտնուիլ մեր հայ գուսարմանց ու ձեր ատուածային պաշտամանց»։

Ասոնկական ամերիկացին գոհ եղաւ և օրհնեց հայ հասարակութիւնը։

Հայոց պատուելին թուրքերէն լեզուաւ աղօթ մ'ըրաւ ու երիտասարդք քանի մը երգեր երգեցին, որոց յաջորդեց երիտասարդի մը ատենախօսութիւնն որ ի դիմաց Հայոց շնորհակալութիւն մատոյց հայասէր տանտիրոջ։

Հանդէսն վերջացաւ երգով մը, ՀՀՀ հէնտներ, մեաք բարեւներ ու նորէն եկէք։ ներ բաժնեցին հանդիսականներն։ Հայք կը զարմանային տեսնելով այսպիսի բարի քրիստոնեաներ . . .։

Այսօր (կիրակի) ժամը 8 1/2 ին Իւնայթըտ Փրէսպիթէրիան եկեղեցւոյն առաջին յարկին մէջ լեցուած էին մերայինք, որոց մէջ կ'երեւէին քանի մը ամերիկացի ընտանիքներ ու տիկին և պարոն Ամրսմթրոնկ։ պատուելի Անչէլեան աղօթեց ու քարոզեց թուրքերէն լեզուաւ, և ժողովուրդն երգեց քանի մը երգեր։ գանձանակն ալ՝ ըստ սովորութեան՝ չրջելէ յետոյ վերջացաւ ժողովն 10 1/4 ժամուն։

Հայք երան յետոյ եկեղեցւոյն երկրորդ յարկն, ուր 1/4 ժամ յետոյ պիտի սկսէր աստուածային պաշտամունքն։ աւելորդ է նկարագրել քարոզներն ու երգերն։ ժամը 12ին ժողովուրդն արձակուեցաւ, որոցմէ շատեր սիրալիր ՀՀՀ հէնտներով ողջունեցին հայ տիկիններն ու նորեկները։ փողոցին մէջ տեսայ հայ տղեկ մը որ հեռաւեալ կերպիւ կը խօսէր իւր մօր հետ։

—Մայրիկ, դուք չըսի՞ք որ եկեղեցի պիտի երթանք այսօր, ո՞ւր է, ինչո՞ւ չդնացինք։

—Որդեակ, չէ՞ մի որ եկեղեցիէն դեռ նոր արձակուեցանք։

—Օ՜, այդ եկեղեցի՞ էր, հոն ո՛չ տէրտէր կար, ո՛չ վարդապետ, և ո՛չ պատարագ եղաւ։ ես այդ եկեղեցին անդամ մ'ալ չեմ գար, մայրիկ։

Աւելորդ է ըսել թէ հայ տիկինը զըժուարաւ կրցաւ լռեցնել իւր չարաճճի տըղան . . .։

Անցեալ շաբթու Նիւ-Եորքէ մեկնեցան երեք հայեր։ որոցմէ մին Ֆիլատէլֆիոյ բը ժըշկական վարժարանէ վիպեալ տաքթէր մ'էր։ իսկ միւս երկուքը Նիւ-Եորք աշխատող գործաւոր եղբայրներ էին։ Քանի մը շաբաթներէ հետէ Նիւ-Եորքէ և Ճէրզիէ եօթը հայեր ալ պիտի մեկնին ի Թուրքիա յաջողութիւն կը մաղթենք նոր աշխարհէ մեկնող հայերուն։

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ՕՏԱՐԱՑ ԿՈՐԾԻՔԸՐ ՌՈՒՍԱՑ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Ռուսկէ կորիւրը յունիս 23 թուականաւ հրատարակած է խմագրական յօդուած մը, յորում յառաջ կը բերէ Եւրոպացի հաշակաւոր գիտնոց կարծիքն Ռուսաց և ռուս գրականութեան նկատմամբ։ Այդ կարծիքներ ընդհանրապէս յոյժ աննպաստ են ռուս ազգին և խորապէս կը վիրաւորեն ազգասէր Ռուսաց ոգին։

«Սիրտդ յաճախ վշտով և բարկութեամբ կը լեցուի, երբ կը կարդաս Եւրոպացւոց կարծիքներն ու դատողութիւնները Ռուսիոյ նկատմամբ։ Բացորոշ կ'երեւի որ այդ դատողութիւններ բոլորովին սխալ և ծուռ են, զուրկ են ուղղամտութենէ և չարամտութենէ ներշնչուած։ լի են արհամարհանաց զգացումներով դէպի հ.ռ.ս.ի.ա.ն. բ.ա.ր.բ.ա.ռ.ը։ Զգիտես ի՞նչ բանի վրայ աւելի զարմանաս, հեղինակներու տգիտութեա՞ն, համեղմա՞ն թէ անխորհուրդ խօսքերուն վրայ, ի՞նչ բանի համար աւելի յուզուիս, նոցա ծաղո՞ւ թէ այն նեղսիրտ յարաբերութեանց համար, որ ունին դէպի այն ժողովուրդն որ իւր ուսերուն վրայ կրեց Թաթարաց բազմադարեան լուծն և սասվ մինոց տուաւ արեւմտեան Եւրոպիոյ խաղաղութեամբ և ազատութեամբ զարգանալ և յառաջդիմել։ Մանաւորապէս աւելի տխուր է երբ Ռուսիոյ նկատմամբ այսպիսի դատողներ կը հանդիսանան մեծ հեղինակութիւն ունեցող պատմաբան գիտնականներ։ Անտարակոյս ոչ ոք կը ուրանայ որ Ռուսաց ժողովրդի արժանաւորութիւնները չափազանցեալ ցուցնեն կամ թէ լռութիւն պահպանեն նորա անցեալ և ներկայ կենաց յոգի երեւոյթներու մասին։ Մենք արդարութիւնն և ճշմարտութիւնը միայն կը պահանջենք։ Ռուս ժողովուրդն առաւել շնորհակալ է ինոցմանէ, որք արդարութեամբ կը ցուցնեն իւր պակասութիւններն և արժանաւորութիւնները քան անոնք, որք կը շողոքորթեն զինքն և ունեցած արժանաւորութիւններէն բարձր արժանաւորութիւններ կը վերագրեն նմա։ Բայց դժբաղդաբար Ռուսիոյ և Ռուսաց մասին ճշդութեամբ գրողներու թիւն յոյժ սակաւ է։ Ապացոյցի համար կը ներկայացնենք մատենագիր մը։

«Բաղդ.քակրթութեան և գրականութեան հռչակաւոր պատմաբան Եոհան Շեր, հեղինակ ընդհանուր գրականութեան պատմութեան, վերջերս գիրք մը գրեց ռուս խոշոր մի գրի։ Տակաւին երկու ամիս չանցաւ գրքի առաջին տպագրութենէն, սակայն արդէն երրորդ տպագրութիւնն ալ ելած է մամուլի տակէն, որ կ'ապացուցանէ թէ ա՛ռքան շատ կ'ապառի այդ հեղինակութիւնը։ «Գրքի բարոյական արժանիքը, կ'ըսէ քննադատ մը, նորա բարոյական քաջութեան մէջ է։» Բարոյականութիւնը մէկդի դնելով, կը խոստովանինք թէ շատ «քաջութիւն» կայ անդ։

«Ռուսիա ազգային գրականութիւն ամենեւին չունի, կ'ըսէ բրոֆէսէօր Շեր։ Այդ Պուշքինները ու Լերմանդովներն ոչ այլ ինչ են բայց եթէ Պայրընի կատարեալ նմանողները. բնածին ստեղծագործութենէ զուրկ են բոլորովին։ Թուրկենէ՞վ—բայց նա օչինչ ունի։ Մնացեալ ժողովներու—այդ Կոկոլներու, Կրիպայէտովներու, Տասթայէվսքիներու, Բիսէմսքիներու, Կոնչարովներու, Օստրովսքիներու, Տոլստոյներու, Շչիտրիններու ևն. ևն. գրականութեան միմատներու վրայ խօսիլ իսկ չարժէ։ Ռուսական զարգացումն դատն ծաղրանկար մ'է միայն. նա կը յիշեցնէ մեզ վերարկուով և եւրոպական գլխարկով սեւամորթն որ զուրկ է եւրոպական միւս բարոյական և մտաւոր յատկութիւններէն։ Մի խօսքով Ռուսիա թաթարական Ասիա մ'է առանց անցեալի, առանց ներկայի և առանց ապագայի։ Միայն թէ գուցէ գերմանական սուիները երբէք միացնեն զայն Եւրոպայի։»

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ամերիկեան երկրաչափ Բրօֆէսէօրը։—Բենիկ Բաուլցի Էրնէստ Մուրանի, որ յառաջիկայ սեպտեմբերի 11 ին տասնեւվեց տարեկան պիտի լինի, հաւանօրէն ամենէն երիտասարդ բրոֆէսէօրն է աշխարհիս։ Էրնէստ հմանարարտական քննութիւն տալէ վերջ, իսկոյն բրոֆէսէօրութեան քննութիւն տուաւ եւ մեծ յաջողութեամբ բրոֆէսէօրի ատիճան ստացաւ ներկայ տարուան յունիսի 20 ին։

Ելեկտրականութիւն ի Գերմանիա։—Վերջին վեց տարիներու մէջ 600 տիսնամօ-ելեքտրական մեքենայներ շինուած են ի Գերմանիա ելեկտրական լուսատուութեան համար։ Բոլոր այս մեքենայից արժողութիւնն է 17,500,000 ֆրանք։ բաց ասոնց եւ 20,000 ելեկտրական լամպերներ 6,250,000 ֆրանք արժէքով։

1880էն մինչեւ 1884, հեռագրատանց թիւն 5114էն 7329ի հասած է. ամբողջ դծերուն երկայնութիւնն ալ 121,520էն 150,040 մղոնի հասած է։

Հեռաձայնը 1880ին միայն մնած է ի Գերմանիա և այժմ ունի 58 կեդրոնական կայարաններ, 7311 բաժանորդ և 10,000 մղոն երկայնութեամբ գիծ։

Ամանաութեան ծանուցումն։—Եւրոպական լրագրաց մէջ ամերի ծովային պաշտօնական մը հետեւեալ հետաքրքրական ծանուցումը կը կարդանք.

«Առագաստաւոր փոքրիկ բայց գեղեցիկ նաւի մը տեր կը փափաքի իւր կնոջ հետ ուղեւորութիւն մ'ընել աշխարհի շուրջը։ Կին չունի։ Եթէ մանկամարդ կին մը, 22 տարեկանէն ոչ աւելի, ունի այնքան վստահութիւն որ համարձակի այսպիսի ճանապարհորդութիւն մը կատարել, մի և նոյն ժամանակ եթէ այնքան գեղեցիկ և հրապուրիչ է որ կրնայ երջանիկ ընել այս առաջարկողն և կը համաձայնի ուղեկցիլ անոր, —կը խնդրուի, որ անմամբ կամ իւր բարեկամաց միջոցաւ ծանուցանէ այդ մասին։

«Առաջարկողն 30 տարեկան է, ունի ընկերական փայլուն դիրք մը և 15 հազար մարք տարեկան եկամուտ։ Նորա արտաքին տեսքն ամէն կողմէ գոհացուցիչ է»։ Ծանուցման տակը դրուած է հասցէն։

Գերմանական դպրոցներ։—Ի Գերմանիա դպրոցական վերատեսուչներն ամէն տարի կը քննեն գիւղական ուսումնարաններու աշակերտաց կարողութիւնը։ Գիւղի մէջ աշակերտք խիստ յաջող քննութիւն տուին։ Ուսուցիչն երբ հարց կ'առաջարկէր, բոլոր տղայք կը բարձրացնէին իրենց ձեռքերը ցուցնելու համար թէ գիտեն։ ուսուցիչը կը հարցնէր և ամենքը մեծ յաջողութեամբ կը պատասխանէին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՇՈՂԵՐ ՈՒ ՅՈՂԵՐ

Պարոնէրնդ բանաստեղծութիւն

Երիտասարդ քերթողին զանազան բանաստեղծութեանց հաւաքածոյն է սա, պատկերազարդ չքեղ տպագրութեամբ ի լոյս ընծայեալ Պէրլէբեան Տպարանէն։ Կը պարունակէ իւր նախաբան Օտեան էֆէնտիի մէկ խնամատի նամակն, 30 ի չափ առակներ, մանկական բանաստեղծութիւններ, չորս թարգմանութիւններ Հիւգոյէն, և այլ բազմաթիւ քերթուածներ այլ և այլ նիւթերու վրայ գրուած։ Պարզեւաբաշխութեանց առեն իւր մրցանակ տրուելու ամենայար մար գիրք մ'է։

Գինն է 10 ղրշ։ Կը ծախուի Ղալաթիա, Յակոբ Արշակ էֆէնտիի թղթավաճառանոցն եւ Պոլսոյ հայ գրավաճառաց քով։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ըստ բանի յամախորդաց կերեւի թէ խանութպանք ոմանք անվայել տպագրութիւն ըրած են իրենց վաճառատուները Մինասեան Ամերիկեանվաճառատան միւռոն կոչել։ յամախորդ չահելու նպատակաւ, երբ 22 թաղեղներու կողմանէ իրենց հարցուի Ամերիկայի վաճառատան ուր լինելը։ Վասն որոյ առ ի զգուշութիւն Ս. Մ. Մինասեան և ընկերք պատիւ կը հայտարարեն ծանուցանել արդեալ հասարակութեան թէ Ամերիկեան վաճառատունը, որ հաստատուած է 1852 ին, բարձր չենք մի է եւ կը գտնուի ի Ղալաթիա Բէրչէմպէ Փաղարի մօտ Նէֆի ճամի կոչուած մեկեմի դռներն միջոն կից, եւ թէ յայլոց ի Ղալաթիա ի Բերա և կամ Պոլսոյ կողմը ճիւղ չունի։

ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

Լաւագոյն տեսակը կը ծախուի Ս. Մ. Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Բէրչէմպէ բազարի մօտ Եէնի ճամի գրան կից։

Վերոյիշեալ ներկի գործածութեան եղանակը չատ դիւրին, արդիւնքը վայրենական ու խիստ գոհացուցիչ եւ գոյնը մընայուն ու բոլորովին բնական է։ Գնողները կը վկայեն թէ ուրիշ ներկերու անմաքրութենէն ու ոմանց իսկ գայրելի հոտէն զատաբար ըլլալով, տպած են գործածել այս ներկը որով չատ գոհ եղած ու ներուելեն ազատած են, ուստի ոչ մէկ ներկի սոսր պատուականութեանը կը հաւատայ։ Ներկի կարօտութիւն ունեցողները թող հաճին փորձել։ Կը ներկէ սեւ կամ շագանակագոյն, մորթը չաղտոտեր ու ճնաակար նիւթը չպարունակեր։

ԵՐՈՒԱՆԴ Մ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՍԵՒ ԵՒ ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿԵՐՈՒ

204. — Մահմատ բալա գլուխ, Բէյ — 204

ՍԵՒ ՆԵՐԿ

Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած եւ գործածուած սեւ ներկերուն վրայ իմ կատարելագործեալ բաղադրութեանս առաւելութիւնը յամախորդք գէթ մի անգամ փորձելով կրնան հասկնալ։

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՆԵՐԿ

Կան այնպիսի մաղեր որ իրենք շագանակագոյն բայց ճերմակ մաղերով խառն են։ Իմ բաղադրութիւնս, որ տասն վայրկեանի մէջ մաղերն իրենց բնական գոյնին կը դարձնէ, առ նուազը մինչեւ մէկ ու կէս ամիս կրնայ տեւել, առանց անոնց բնական փայլունութիւնը կորսնցնելու, որով կը գերազանցէ եւրոպայէ եկած սեւ և շագանակագոյն նմանօրինակ յուլերը, մանաւանդ որ քիմիական բաղադրութեամբ մնասակար հետեւանք յառաջ չբերեր դեռ։ Վերոյիշեալ ներկերը գործածելու եղանակին վրայ տեղեկութիւնք կը տրուին վաճառատունէն։ Գիները յոյժ գոհացուցիչ են։

Շատ գնողներու համար 20 0/0 զեղչ կը լինի։ 51—52

ԻԼԱՆ
ՊԱՊՊ ՍԼՊԱՍԷԼԻՒ

Շամ վէճ ճիմարմնաէ պուլունան տաաքիրի չահանէ իչուն իւչ եիւզ պիր ոէնէսի աղօսթօսընան իթիպարէն պիր ոէնէլիր օլարագ միւպարեա օլու. Նահագ օլան Թրիէսթէ քելլէ չէքերինին պէհէր քրյէսի եիւզ էպի պուչուգ փարայէ թարիպի էօհաէսմնտէ օլուգ Թէմնա ոս մնին ննհաէեթնտէ բարարը քաթիսի վիրիչէէլինտէն իմայէ թարիպ օլանկերին լէվաղիմոթը ումումիկէ տայիրէսնէ կէլմէկերի իլան օլունուր։

29 յունիս 1885 3—3

ԹԱՐԻՍԹ
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՎԻԷՆՆԱ Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711.893·45 Ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն 0/0 25 շահ կընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 1/2 0/0 շահ կընեն։

ԹԱՐԻՍԻ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 236 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. տակէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 0/0 շահուց՝ 298·30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վեցամեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Ֆրանք։

Թոյլտիյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ
ՄՈՐԻՍ ՊԷՐՔԱՆ
Գրասենեակք, Ղալաթիա, Վ.ղյուքսա փողոց, Թիւ 29, Գերմանական թղթատուն վրայ.
Ընկերութեան տեղանուանն է Ս. ԱՏԼԷՐ

ԶՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ՕՍՊՕՐՆԻ ՅՈՐԵՆ ՀՆԶՈՂ՝ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ՝ ՄԵՔԵՆԱՅՆ

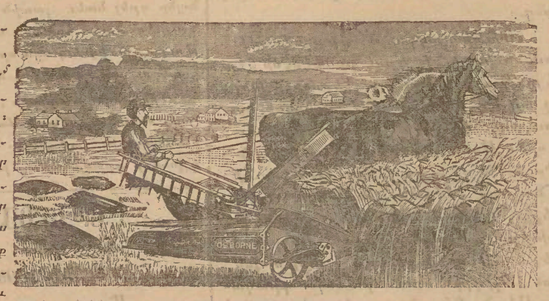

Օրը 88,000 քառակուսի կանգուն, լայնքն 55 պէտնի՝ կը հնձէ, ծանրութիւնն է 280 օխայ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր գործակատար Մարտիչ և Յոհաննէս Մուրատեան եղբարք Պալաթա Եօրկանճըլար ճամատէսի թիւ 70 և Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօղուշը, Եուսուֆեան խանի դիմաց թիւ 22։

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՑԼՆԵՐԸ
ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱՑԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ՇՆՁՈՒԹԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԹԵԼՈՎ Ն ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ
ԸՆԴԴԻՄ
ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՊՐՈՆՇԻԹԻ, ԴՈՒՄԻ, ՇՆՁԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՁԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՌՁԱԿԱՏԱՊԻ

Մեծապէս նախընտրելի են Քաքսիլներէն եւ շաքարաճաներէն, որք կը բեռնաւորեն ստամոքսն առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ։

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՑԼՆԵՐՆ ԵՆ
ԽԱՑԾՂԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՑԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսի կողմէ։ Նոխարարական օրաշնմէ եւ ըստ խորհրդոյ Առողջապահական Ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են եւ Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր պոյտ կը պարունակէ 70 բասթիլ
Ընդունելս եւ Մանրաբոլնական գործածութեան եղանակի մասն
Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ
Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնհուլ (Մարն)
(Պահանջել Գործարանի կնիքն)

Այս Բասթիլները ծծելու միջոցին, ընչաւած օդը կ'առնու խայծդանին շոգիներն զոր ուղղակի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մասնաւոր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այդ Բասթիլներն այնքան ազդու են այն ամեն հիւանդութեանց մէջ, որոց հանար խորհուրդ կը տրուի խայծդան գործածել։

Ցոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց ալեաւորութեանց մէջ դրգռիչ շոգիներ կամ փոշիներ ընչելու ենթարկեալ են։—Ֆրանսայի եւ օտար երկրաց մէջ, այս Բասթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի դերազանցութիւնը։

Գլխաւոր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ. 35։ Կը ծախուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ՄՈՍ
ՇՈՂԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼՒՎԷՐԲՈՒԼԻ ԵՒ ՄԱՆՔԷՍԹԷՐԻԱՆԻ ԴՊՐՈՑ ԲԱՆՈՂ

ՀԱՄԱՌՕՏ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանաքեռ	4200	Թասլիճ	3000
Ֆերոս	4000	Նէրթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3000
Սէստոպրիս	3250	Ադրանդիզ	1700
Թիպա	3250	Լոքիւս	800
Մուկայա	3250	Օրինաս	800
Պարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Օսպրէս շոգենաւը, նաւապետ Բօլ, ամսոյս 27ին Բոսֆէն ասա պիտի վերադառնայ և անմիջապէս պիտի ուղեւորի ի Լիվերբուլ։

Մէսպոլա շոգենաւը, նաւապետ Թոմսոն, ամսոյս 29ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Յ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ.
Մէյսանըդ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ
ՀԼԵՍՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
Ֆէլէմ Ագրիդ, Լիվերբուլ
513

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՅԱՐԳԵԼԻ ՀԱՑԻ ԴԷՐՄԱՆՆԻ

Նման «Շարթէօղ»ի դէնոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար քսելի մ'է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը։

Դէպոն՝ Գալաթիա Կը գտնուի Պէրթէն եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիրէ Ֆրանսէզ։

Marque de Fabrique

"ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ"
ՎԱՐԶԱՏՐԵԱԼ ՇՈՒԱՊՐԱՍՈՎ.
Ամսթերտամ 1883ի աշխարհահանդէսին մէջ
Ինքն պարունակելով ջրոյ մէջ կատարելապէս լուծելի խայծդանը (դաթրան)

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒԶՆ

Այս բաղադրութիւն ունի խայծդանի բոլոր բոլորձիզ յատկութիւնները, մինչդեռ խայծդանի Միակ պատրաստութիւնք միայն անոր հանի և հոտ ունին։ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ»ի մէկ չափն կը պարունակէ քառասուն մը բաժին սկրուպներ։ Բաց կարելի է օրը 20 չափ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ» առնուլ առանց բնաւ վնասուելու, մինչդեռ խայծդանի քսան քառասուն ամեայ փոխադարձ բորբոքում առաջ կը բերեն։

ԹԱՅՆՊԼԱՆԻՄ, ԻՒՍ ԹԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՆՀՈՒՆԱՊԷՍ ԱՌԵԼԻ, ԱԶԳՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՔՊԱՏԻԿ ԱՃԱՆ, «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ»ի հեղուկը տիրոջ կը ծախսի 1·50 Ֆրանքի՝ 20 լիտր խայծդանի ջրի համար։ Իսկ 0·10 պատրաստուած չաքարանուշէն 100 հատ պարունակող մէկը 2·50 Ֆրանքի կը ծախսի։

Ընդհանուր մթերանոցպետ
Ժ. ԱԼԻԲԵՐԱՆՏԻ
Դեղարան Տէլլա-Սուտա
169—Մէծ փողոց Բերայի—169
Կ. Պոլիս

ԱԶԴ
ՈՏԻՑ ԿՈՇՏԵՐԸ
ՀԻՄՆՈՎԻՆ ԵՒ ԱՌԱՆՑ ՅԱՒԻ
ԿԸ ԲՈՒԺԻՆ
Ցատուկ դեղէ մը, պատրաստեալ
Ի Ս. ԲԱՍԹՈՐԻՏԷՍ
ԳԵՂԱԳՈՐԾ
Իւրաքանչիւր սրուակի դինն է
5 ղրուշ
Կը գտնուի Մ. Բասթորիտէսի քով, Ղալաթիա, Քարաքէօյի կամուրջին մօտ, Թիւ 5

ԼՈՖԹԸՆ ԵՒ ՋԻՄՆԷԼ
ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՐԿԲԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵԱՑ
ՖԻՒՐՖՃԻ ԳԱԲՈՒՍԸ, ՂԱԼԱԹԻՈ

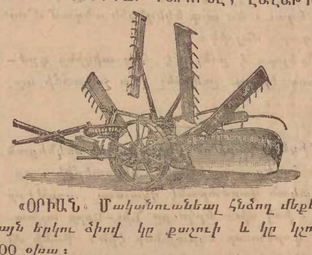

«ՕՐԻԱՆ» Մականուանեալ հնձող մեքենան երկու ձիով կը քաշուի և կը կրէ 300 օխա։

ԳԻՆ՝ 35 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ Է

Մեքենային կատարելագործութիւնը եւրաչափաւորեալ է։ Գնողն երբ գոհ չմնայ, կրնայ ետ առնուլ իւր ստանն։
502

Ա. Յ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԵՐԱՇԽԵՏԱՆԱՑ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Ղալաթա, Թիւնէլի քով, Թիւ 28

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին Գաղղիոյ և Գերմանիոյ համբաւաւոր գործարանաց ընտրելագոյն Դաշտանիներ անմրցելի ժան գներով և ամեն տեսակ երաժշտական գործիներ, նաեւ խաղի ու սիկառի ընտիր թղթեր և այլն յատկացեալ լուցկի, որոց մասին եւս կը խոստանայ գոհացնել իւր յամախորդներն։

Վաճառատունս պատրաստ է նաեւ վերոյ նշանակեալ ապրանաց վրայ յանձնարարութիւններ ընդունիլ և արագ գործադրել կարի գոհացուցիչ պայմաններով։ 39—40

ԵՐԹԵԼԵԿՈՒԹԻՒՆ
Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՂԵՆԱՒՈՒԹ
Ընդ դէմ Ադէլյա, Կ. Պոլսոյ և Օրէասյի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Այվալոս	2,000	Լէքանդրս	4,500
Անէմիս	3,000	Պարէնկս	4,300
Արկս	1,300	Պարտան	2,500
Պասսանս	3,500	Միլս	2,000
Պորտանս	2,200	Նէրս	2,000
Պրամս	2,000	Թէլլս	5,000
Գէլրս	2,600	Զրղանս	3,000
Գամբրս	2,500	Զրդանդ	4,500
Գամէս	2,400	Զդրս	2,000
Գաբս	2,000	Բամիզիք	1,200
Գասն	2,700	Բայէրն	3,200
Տիս	2,500	Բաստէր	1,700
Տամնս	1,800	Գիրգ	2,800
Էրբաքս	2,600	Իրանիթ	4,400
Տրաբզ	2,600	Բրնալս	3,200
Ֆայլքն	800	Բէյս	3,000
Ֆիս	1,700	Բանանս	5,500
Ֆիրամնկս	1,600	Բանէս	3,500
Կայլիէս	5,500	Սայէնս	4,000
Կիրանս	2,200	Սաբիս	2,000
Կոզբ	1,800	Սիրյիս	2,000
Լուսանս	2,200	Սանէնաս	4,300
Հանկս		Թասսս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ռէլիզն	3,000
Հիսալկս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմանդ	1,200	Թալեսս	2,800
Հիս	2,300	Քանդս	3,600
Քէլս	2,000	Եէսս	1600
Քանս	2,200	Զեպրա	3,000
Լէս	2,000	Զերս	41,0

Տրաէս շոգենաւը, նաւապետ Տուքլաս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն ասա հասած, պարպած և յՕռէսա ուղեւորած է։

Սալէրնս շոգենաւը, նաւապետ Ռօճրս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 7ին, և ամսոյս 24ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԻԵ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17—18, Գիւշիւք Միլլէթ
Խան Ղալաթիա
514

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈՂԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼՒՎԷՐԲՈՒԼԻ, ՄԱՆՔԷՍԹԷՐԻԱՆԻ ԵՒ Օրէասյի դէմ
կանոնաւորապէս բանող
ՇՈՂԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պրքս
Աբարտա	2,500	Թոճրլա
Աղբատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	500	Մարշ
Բուլմիրիա	2,800	Ֆոթթրթիլ

Բլանդէն շոգենաւն ամսոյս 20ին կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

Մասկոտնա շոգենաւն ամսոյս 27ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գալաթա

ՁՐԼՏ ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈՂԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՂԵՆԱՒՈՒԹ

Ուղիղ կանոնաւորապէս կը բանի Լիվերբուլ և Աբերտիլէյ դէմ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ա.ֆրիկէրիան	2500	Յաւմենեան	3700
Ա.լդասիան	2500	Գլասմենեան	3700
Անտալուզեան	2500	Յլասվեան	3700
Ա.թենեան	2500	Լիվերբրան	5500
Աստրալիան	3700	Լյուիսիան	5500
Պալմերիան	6000	Լոսբրան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթէլեան	800	Լ.ինկոլնեան	2500
Սպարտեեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օբորթոյ	700
Լիվերբրն	3700	Բէրմիան	3800
Ֆասիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆասլէնդիան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէսպիան շոգենաւը, նաւապետ Պոլ այս առաւօտ Լիվերբուլէն ասա հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼՈՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.
Նաւատեղք, Պարտնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալներնէ
Կ. Պոլիս, Լուսարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Գ. Քարվիր եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մաւրօկօրտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ և ընկ.
512

ՀԱՅԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլիոյ և Բոմբէյի գծեր կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ֆանտուլի որ յուլիս 1 ին Մարսիլիայէն և յուլիս 7ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ճենովայի ճանրով Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէնէլիէ որ պիտի մեկնի յուլիս 13ին երկուշաբթի օր երեկոյեան ժամ 3ին։

Ուղղակի և արագ ապահովութիւն

Նաւարդէքի, ուղեւորութեան և այլ ուղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՓԹ ԲԸՊՈՒԼ
516 Մահմատ փողոց, Թիւ 141

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈՂԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՂԵՆԱՒՈՒԹ

Ուղղակի կանոնաւորապէս կը բանի Լիվերբուլ և Մանքէսթրիանի դէմ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Պարթա	3,000
Ադրաս	3,000	Պորտքաբ	2,500
Ալերբ	3,000	Նանթի	2,500
Գրանիա	4,600	Բամիրա	5,000
Պալպեք	2,500	Բալմիրա	3,000
Գրիթիէլ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Մէքֆարլիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քասպանիա	4,700	Պարտիլօա	3,000
Շերպուրգ	2,000	Սամսբրա	3,000
Տէմերարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէսար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարսիլիոն	3,000		

Քիւրտ շոգենաւը, նաւապետ Ուայթ, ամսոյս 27ին Լիվերբուլպիտի ուղեւորի Տէրտաղամի ճանրով։

Թրինիտատ շոգենաւը, նաւապետ Ճոնէս, Լիվերբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Սատրազրեան պատօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուրէշ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ
Գործակալ
Թիւ 1 Գիւշիւք Հալիլ
511 փաշա խան Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷԻ
ՇՈՂԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1885 Յունիս 3 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև Յուլիս 5

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղանակն կամարձ ելքն շրջենաւոց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ. Թ.
11 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէզիւք. Թարապ. Եէնիք. (Եէնիք. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 32
11 35 Եէնիք. Սիրկէ. Մէրկ. Պլյամ. Բ. Հիսար Պէպ. (Ամենամ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 25
12 — Բ. և Ա. Դամլ. Եէնիմ Մէզարպ. Պեոյ. Թար. Եէնիք. (Եէնիք. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 9
12 50 Եէնիք. Սիրկէ. Մէրկ. Պլյամ. Բ. Հիսար Պէպ. (Ամենամ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 21
1 30 Եէնիմ. Մէզարպ. Պեոյ. Թար. Եէնիք. Սիրկէ. Մէրկ. Պլյամ. Բ. Հիսար Պէպ. (Ամենամ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
3 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պեոյ. Թար. Եէնիք. Սիրկէ. Մէրկ. Պլյամ. Բ. Հիսար Պէպ. Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 31
4 15 Ա. Գալաթ Եէնիմ. Մէզարպ. Պեոյիւք. Թարապ. Եէնիք. Սիրկէ. Մէրկ. Պլյամ. Բ. Հիսար Պէպ. Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 19
5 30 Մէզարպ. Պեոյ. Թար. Եէնիք. Մէրկ. Բ. Հիսար Պէպ. Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշ. 25
6 15 Եէնիմ. Մէզարպ. Պեոյիւք. Թարապ. Պեշդեզ Բաշապ. Եէնիք. Մէրկ. Գանդրճ. Բ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամենամ. Զէնկ. Պեյլէր. Օրթաք. Գուրուչ. Պեշիք. Իւսկ. 4
8 15 Ա. և Բ. Գալ. Եէնիմ. Մէզարպ. Պեոյ. Թարապ. Եէնիք. Մէրկ. Պլյամ. Բ. Հիսար Պէպ. Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. (ուրբաթ օրերը Սիթէնիա պիտի հանդիպի) 20
10 Մէզարպ. Պեոյ. Թարապ. Եէնիք. Մէրկ. Բ. Հիսար Ամենամ. Օրթաք. Պեշիք. (Ուրբաթ օրերը Պեշիքթաշ) 28

Ամենամոտիկն կամարք ելքնող շրջենաւոց ժամերը

10 45 Պէպ. Ամենամ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. 24
11 30 Ամենամ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. Գապ. 1
12 10 Պեշիք Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. 28
12 50 Ամենամ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. Գապ.
1 25 Պեշիք Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք 25
2 5 Ամենամ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշ Գապաթ. 23
2 35 Պեշ. Ամենամ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. Գապաթ. 4
3 10 Ամենամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. Գապաթ. 32
10 45 Հիսարէն Զէնկիլքէշ 25
11 10 Պեշիքէն ուղղակի կամուրջ 1

Ամենամոտ եղեքէն կամարք ելքնող շրջենաւոց ժամերը

10 45 Վանիք. Զէնկլ. Պէյ. Գուրդ. Գապաթ. 34
11 15 Պեշդ. Բաշապ. Բ. Բ. Մահ. Գանդրճ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլիի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
11 50 Գանտիլ. Վանիք. Զէնկէլ. Պեյլէրպ. Գուրդ. 33
1 — Գանտ. Վանիք. Զէնկեզ. Պեյլէր. Գուրդ. 32
1 5 Պեշիք. Թարապ. Պեշդ. Բաշապ. Գանդրճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. (Գանտ. շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 18
2 10 Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուրդ. Իւսկ. 28
2 30 Մէզարպ. Պեշիք. Թարապ. Պեշդեզ Բ. Պահճէ Բ. Բ. Մահչալ. Գանդրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուրդ. Պեշիք. 34
4 15 Պեշդեզ Բաշապ. Բիրինճի բաշա Գանդրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկք. Պեյլ. Գուրդ. Իւսկ. 18
8 45 Պեշիք. Թարապ. Պեշդ. Բաշապ. Գանդրճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկեզ. Պեյլէր. Գուրդ. Իւսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Բ. Բ. Մահ.) 21
10 25 Գանտիլիէն ուղղակի կամուրջ 23

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամարքէն Եւրոպական եղեքէ երթեւեկող շրջենաւոց ժամերը

12 15 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Ամենամ. Պեպեպ Բ. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարապ Պեշիք. Մեզարպ. 34
1 15 Պեշիք. Օրթաք. Ամենամ. Պեպեք Բ. Հիսար Պլյամ. Սիրկէ. Եէնիք. Թարապ. Պեշիք. Մեզարպ. Եէնիմ. 33
1 45 Գալաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուրդ. Օրթ. Պեշիքէր. Զէնկեզ. Ամենամ. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանտիլ. Մերկ. Եէնիք. Բաշապ. Պեշդ. Թարապ. Պեոյ. Մէզ. Եէնիմ. 1
2